

८. विषयक्षेत्र र क्रम

विषय क्षेत्र र क्रम कक्षा १-८								
विषयवस्तुको क्षेत्र	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
गल्याङ्ग नगरपालिका	गल्याङ्ग नगरपालिकाको परिचय	नगरपालिकाको नामाकरण आफू बसेको वडाको परिचय	गल्याङ्ग नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था र हावापानी जनसंख्या	गल्याङ्ग नगरपालिकाको प्राकृतिक स्रोत र साधनहरु नगरपालिकाको नक्सा र महत्वपूर्ण स्थान	गल्याङ्ग नगरपालिकाका योजना तथा कार्यक्रमहरु नगरपालिकाका सेवा सुविधा	गल्याङ्ग नगरपालिकाको प्रशासनिक संरचना विकासका गतिविधि जातजातिगत जनसंख्या	जनप्रतिनिधिहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार नगरपालिकाका सेवाका क्षेत्रहरु गल्याङ्ग नगरपालिकाको भूवर्ण, हावापानी र बनस्पति जनसंख्या, जातजाति र भाषा	गल्याङ्ग नगरपालिकाको गुरुयोजना गल्याङ्ग नगरपालिकाको वडापत्र
स्थानीय सम्पदा	सम्बन्धित वडाका मन्दिर तथा धार्मिक स्थल हाम्रो भाषा	सम्बन्धित वडाका मन्दिर तथा धार्मिक स्थलको सांस्कृतिक परिचय स्थानीय भाषा	स्थानीय संस्कृति र सम्पदाको परिचय स्थानीय भाषा स्थानीय जीवन्त संस्कृतिको परिचय	स्थानीय धार्मिक स्थलहरुको परिचय लोक बाजाहरुको परिचय स्थानीय चाडपर्व, मेला तथा महोत्सव	ऐतिहासिक तथा धार्मिक सम्पदाको परिचय विभिन्न धर्मावलम्बीहरुका पूजापाठ विधिको संक्षिप्त परिचय स्थानीय रुपमा मनाईने चाडपर्वहरु	सांस्कृतिक अभ्यास स्थानीय सांस्कृतिक फलक, मेला, उत्सव पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरु स्थानीय भाषा र भाषिक वर्गीकरण	धार्मिक सम्पदा ऐतिहासिक सम्पदा सांस्कृतिक सम्पदा	धार्मिक सम्पदा ऐतिहासिक सम्पदा भाषिक सम्पदा

	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
खाद्य परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन	खाद्य परिकार स्थानीय क्रियाकलापहरू	खाद्य परिकार परिचय स्थानीय क्रियाकलाप र पोशाक	खाद्य परिकारका स्रोतहरू अतिथि सत्कार स्थानीय पोशाक	विभिन्न जातजातिका खाद्य परिकार अतिथि सत्कार स्थानीय रीतिरिवाज र ऋतु अनुसारका चलन	विभिन्न पर्व विशेषका खाद्य परिकारहरू स्थानीय रीतिरिवाज र ऋतु अनुसारका चलन	खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरू खाद्य परिकार निर्माण र बजारीकरण व्यावहारिक लेखन सीप	खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरू खाद्य परिकार बनाउने तरिकाहरू खाद्य परिकारको बजारीकरण व्यावहारिक लेखन सीप	खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरू खाद्य परिकार बनाउने तरिकाहरू खाद्य परिकारको बजारीकरण व्यावहारिक लेखन सीप सुख दुःखमा हाम्रा परम्परागत अभ्यासहरू
उद्यमशीलता	स्थानीय सीपको परिचय स्थानीय सीपको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरू	स्थानीय सीपको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरू स्थानीय सामग्रीको उपयोग गरी वस्तु निर्माण	परम्परागत सीप एवम् उद्यमशीलता स्थानीय व्यापार व्यावसाय स्थानीय उद्यमहरू	परम्परागत पेशा स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू स्वरोजगार	स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरी निर्माण गर्न सकिने वस्तु स्वरोजगार स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू	स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी सामग्री निर्माण स्थानीय उद्योगहरू, फर्महरू तथा स्वरोजगार बजारीकरण	स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी सामग्री निर्माण स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू स्वरोजगार बजारीकरण	स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी सामग्री निर्माण स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू स्वरोजगार बजारीकरण
कृषि र पशुपालन	कृषि र पशुपालन हाम्रो खेतबारीमा उत्पादन हुने अनाज कृषि औजारहरू	बालीनाली, पशुको प्रकार र परिचय नर्सरीको परिचय कृषि औजारहरू	अन्नबाली र नगदेबाली पशुपंछी पालन आधुनिक कृषि प्रणाली	अन्नबाली र नगदेबाली दुग्धजन्य र मासुजन्य उत्पादन	आधुनिक कृषि उत्पादनका विधिहरू बीउबीजन उत्पादनका तरिका दुग्धजन्य र	व्यावसायिक कृषि (फलफूल र तरकारी खेती) जडीबुटी खेती दुग्धजन्य र मासुजन्य व्यवसाय	व्यावसायिक कृषि (फलफूल र तरकारी खेती) जडीबुटी खेती प्राज्ञारिक कृषि दुग्धजन्य र मासुजन्य व्यावसाय कृषि व्यवसायका चुनौतीहरू र	व्यावसायिक कृषि (फलफूल र तरकारी खेती) जडीबुटी खेती कृषिको महत्व र योगदान प्राज्ञारिक कृषिको महत्व र विधि

					मासुजन्य उत्पादन	बजारीकरण	सम्भावना बजारीकरण	कृषि आधुनिकीकरण बजारीकरण
	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई	अनुशासनको परिचय स्वास्थ्यको परिचय शिष्टाचार व्यक्तिगत सरसफाई	योग तथा ध्यानको परिचय शिष्टाचार र असल व्यवहार व्यक्तिगत सरसफाई र स्वास्थ्य	योग, प्राणायाम ध्यानको प्रारम्भिक परिचय शिष्टाचार र असल व्यवहार निर्माण व्यक्तिगत सरसफाई र स्वास्थ्य	योग, प्राणायाम ध्यान शिक्षा स्थानीय जडिबुटिको प्रयोग असल व्यावहार र चरित्र निर्माण वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन	योग, प्राणायाम ध्यानका चरण र महत्व स्थानीय उपचार पद्धति मानवीय कर्तव्य र अधिकार प्राथमिक उपचार वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन	योग, प्राणायाम र ध्यानका चरणहरु स्थानीय उपचार पद्धति आदर्श व्यक्तित्व प्राथमिक उपचार वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन	योग, प्राणायाम र ध्यानका चरणहरु सामाजिक व्यावहार, अधिकार र कर्तव्य पानीका मुहान संरक्षण प्राथमिक उपचार वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन	योग, प्राणायाम र ध्यानको दैनिक जीवनमा प्रयोग प्राकृतिक चिकित्सा प्राथमिक उपचार वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन
पर्यटन	फूलबारी र बाल उद्यान दृश्यावलोकन	स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्र दृश्यावलोकन	पदमार्ग र यसको महत्व होमस्टे परिचय दृश्यावलोकन	पर्यटकीय क्षेत्रको परिचय स्थानीय पर्यटनका क्षेत्र सांस्कृतिक ग्राम	नगरपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्र होमस्टे स्थानीय पदमार्गको विकास र अन्तरिक तथा वाह्य पर्यटन	पर्यटकीय क्षेत्रहरुको महत्व अन्तर विद्यालय भ्रमण पदयात्रा	पर्यटन र विकासका रणनीतिहरु पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा स्थानीय योजना र कार्यक्रम पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार	पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र संवर्द्धन जलयात्रा, प्याराग्लाइडिङ, पदयात्रा पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार
वातावरण र जैविक विविधता	आफ्नो वरपर रहेका वनजङ्गलको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा पाइने चराचुरुङ्गीहरु	आफ्नो वरपर रहेका वनजङ्गल र मुख्य वनस्पतिहरुको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा पाइने चराचुरुङ्गी र जनावरहरु	जैविक विविधताको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा पाइने प्रमुख वनस्पति जल तथा स्थल जीव जन्तुहरु	जलीय तथा स्थलीय जीवहरुको परिचय र संरक्षणका उपायहरु	जैविक विविधताको ह्रास जैविक विविधता संरक्षण र आवश्यकता वातावरण	जैविक विविधता र वातावरणीय सन्तुलन स्थानीय वनमा पाइने मसला र औषधीय गुणभएका वनस्पतीहरु	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने बन्धजन्तु र तिनको संरक्षण स्थानीय क्षेत्रमा रहेको वनको परिचय तथा वनमा पाइने मसला, औषधीय गुणभएका वनस्पतिको आर्थिक सम्भाव्यता	स्थानीय वनजङ्गलको जैविक विविधता वनजङ्गलबाट हुने आर्थिक तथा वातावरणीय फाइदाहरु वनजङ्गलको संरक्षणमा विद्यार्थीको भूमिका

	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
स्थानीय खेल	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको स्थानीय नियम सहित अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको स्थानीय नियम सहित अभ्यास	स्थानीय मौलिक खेलहरूको खोजी र अभ्यास वर्तमानमा प्रचलित खेलहरूको अभ्यास	स्थानीय मौलिक खेलहरूको खोजी र नियम सहित अभ्यास वर्तमानमा प्रचलित खेलहरूको नियम सहित अभ्यास	स्थानीय मौलिक खेलहरूको खोजी र नियम सहित अभ्यास वर्तमानमा प्रचलित खेलहरूको नियम सहित अभ्यास खेलकुदको व्यवसायिक सम्भावना
स्थानीय संघसंस्थाहरू	स्थानीय संघ संस्थाहरू	स्थानीय संघ संस्थाहरूको सूचि	नगरपालिका भित्रका संघ संस्थाहरू	स्थानीय संघ संस्थाका कार्य	स्थानीय संघ संस्थाका कार्य	स्थानीय संघ संस्थाका कार्य	स्थानीय संघ संस्थाको स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रियाहरू	स्थानीय संघ संस्थाको स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रिया तथा सेवाहरू

विषयवस्तुको विस्तृतीकरण

कक्षा १						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	गल्याङ्ग नगरपालिकाको परिचय	आफ्नो नगरपालिकाको नाम बताउन आफ्नो गाउँ, टोलको नाम बताउन ।	हाम्रो गाउँ, टोल र समुदाय गल्याङ्ग नगरपालिकाको परिचय	गल्याङ्ग नगरपालिकाको परिचय सहितको छलफल आफ्नो गाउँ र टोलको परिचय सम्बन्धी छलफल	नगरपालिकाको नाम सोध्ने तिमी बस्ने गाउँ, टोलको नाम के हो भनी सोध्ने	१५
स्थानीय सम्पदा	सम्बन्धीत वडाका मन्दिर तथा धार्मिक स्थल हाम्रो भाषा	सम्बन्धीत वडाका मन्दिर तथा धार्मिक स्थल चिन्न आफू बोल्ने मातृभाषाको नाम बताउन	सम्बन्धीत वडाका धार्मिक स्थल रहेको स्थान र मन्दिरको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा बोलिने भाषाको परिचय ।	सम्बन्धीत वडाका धार्मिक स्थल रहेको स्थान र मन्दिरको फोटो, भिडियो प्रदर्शन तथा अवलोकन गराउने । गाउँमा बोलिने भाषाहरूको जानकारी गराउंदै विद्यार्थीको बोल्ने मातृभाषाका बारेमा परिचय दिने र कुराकानी गर्न लगाउने ।	सम्बन्धीत वडाका धार्मिक स्थलको परिचय दिन लगाउने । आफू बोल्ने मातृभाषाको नाम बताउन लगाउने	१५
स्थानीय परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन	खाद्य परिकार स्थानीय क्रियाकलापहरू	चाडपर्वमा खाइने खानेकुराहरूको सूची तयार गर्न घरमा विभिन्न समयमा गरिने क्रियाकलापहरू बताउन (जस्तै: जन्मदिन, कुलपूजा, विवाह, ब्रतबन्ध, छेवार आदी)	स्थानीय चाडपर्वमा खाइने खानेकुराहरूको सूची परिवारमा गरिने विभिन्न कार्यहरू जन्मदिन, कुलपूजा, विवाह..... आदि) मा गरिने क्रियाकलापहरू र चित्रहरू	स्थानीय चाडपर्व खाइने खानेकुराहरूको सूची बनाई परिचय दिने र निर्माण विधि बताउने हामीले विभिन्न समयमा गरिने पारिवारिक कार्यहरू -जन्मदिन, कुलपूजा, विवाह..... आदि) मा गरिने क्रियाकलापहरूको बारेमा वृत्तिचित्र (श्रव्य-	स्थानीय चाडपर्वमा खाइने खानेकुराहरू मध्ये कुनै तिन खाद्य परिकारको नाम लेख्न लगाउने हामीले हाम्रो घरमा विभिन्न समयमा गरिने क्रियाकलापहरू (जन्मदिन, विवाह..... आदि) मा गरिने कार्यहरू बताउन लगाउने	१५

				दृश्य सामग्री तयार गरी हाम्रा अभ्यासहरूको परिचय गराउने		
उद्यमशीलता	स्थानीय सीपको परिचय स्थानीय सीपको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरू	स्थानीय सीपको परिचय दिन स्थानीय सीपको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरूको सूची बताउन	स्थानीय सीपको परिचय (डोको, डालो, नाम्लो, दाम्लो, फलाम तथा तामाको काम गर्दै गरेको फोटो सहित ।	स्थानीय सीप प्रयोग गरि निर्मित वस्तुहरूको फोटो र भिडियो प्रयोग र स्थानीय स्रोत व्यक्तिबाट सीप प्रदर्शन गराउने	डोको के बाट बन्छ? तिम्रो घरमा फलाम बाट बनेका सामान के के छन्? आदि	२०
कृषि र पशुपालन	कृषि र पशुपालन हाम्रो खेतबारीमा उत्पादन हुने अनाज कृषि औजारहरू	स्थानीय कृषि र पशुपंक्षीको सूचि तयार गर्न हाम्रो खेत बारीमा उत्पादन हुने अनाजका नाम बताउन कृषिमा प्रयोग गरिने औजारहरूको नाम भन्न	स्थानीय कृषि र हाम्रो खेतबारीमा उत्पादन हुने अनाजहरू र पशुपंक्षीको सचित्र सूची कृषिमा प्रयोग गरिने औजारहरूको नाम र चित्र	स्थानीय कृषि उत्पादनहरूको खेतबारी र गोठमा गई अवलोकन गराई सूची तयार गर्न लगाउने कृषि कार्यमा प्रयोग हुने औजारहरू (कुटो, कोदालो, डल्लेठो... आदी) को सचित्र वर्णन गर्ने ।	स्थानीय कृषि र पशुपंक्षीको सूचि तयार गर्न लगाउने कृषि बाली र पशुपंक्षीको नाम सूचि बनाउन लगाउने कृषिको लागि प्रयोग हुने औजारहरूको नाम लेख्न लगाउने	२०
अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई	अनुशासनको परिचय शिष्टाचार स्वास्थ्यको परिचय व्यक्तिगत सरसफाई	आफूभन्दा ठूलालाई आदर सम्मान सहित अभिवादन गर्नु शिष्ट शब्दको प्रयोग गर्नु व्यक्तिगत स्वास्थ्य प्रति सचेत रहन सक्ने	अनुशासनको परिचय शिष्टाचारका शब्द तथा चित्रहरू स्वास्थ्यको परिचय व्यक्तिगत सरसफाईका चित्र	सामाजिक रूपमा गरिने आदर र सम्मान को बारेमा परिचय दिने र तिमीले के गर्दछौ भनी भन्न लगाउने स्वास्थ्यको परिचय दिने र स्वस्थ हुनको लागि गर्नुपर्ने क्रियाकलापको चित्र प्रस्तुत गर्ने व्यक्तिगत सरसफाईका चित्र तथा भिडियो प्रदर्शन	आफू भन्दा ठूलालाई गरिने सम्मान कसरी गर्दछौ भनी व्यवहार प्रदर्शन गर्न लगाउने शिष्टताका शब्दहरू भन्न लगाउने आफ्नो सरसफाई कसरी गर्छौ भनि भन्न लगाउने	१५
पर्यटन	फूलबारी र बाल उद्यान दृश्यावलोकन	आफ्नो वरपरको फूलबारी र बालउद्यानको परिचय दिन । स्थानीय ठाउँबाट देखिने मनोरम दृश्यहरू बताउन	स्थानीय क्षेत्रमा निर्माण गरिएको फूलबारी र बालउद्यानको परिचय दृश्यावलोकनका मनोरम दृश्यहरू	स्थानीय तहमा निर्माण र प्रयोगमा रहेका फूलबारी र बाल उद्यानको जानकारी प्रदान गर्न स्थलगत भ्रमण गराई परिचय गराउने स्थानीय दृश्यावलोकन स्थलको रूपमा परिचित स्थान दृश्यहरूको जानकारी	फूलबारी र बालउद्यानको परिचय दिन लगाउने स्थानीय ठाउँबाट देखिने मनोरम दृश्यहरू बताउन लगाउने ।	१५

				प्रदान गर्न विद्यार्थीहरूलाई दृश्यावलोकनमा सहभागी गराउने		
वातावरण र जैविक विविधता	आफ्नो वरपर रहेका वनजङ्गलको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा पाइने चराचुरुङ्गीहरू	आफ्नो वरपर रहेका वन जङ्गलको नाम बताउन स्थानीय क्षेत्रमा पाइने चराचुरुङ्गीहरूको नाम बताउन	स्थानीय क्षेत्रमा रहेका वनजङ्गलहरूको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा वा वनजङ्गलमा पाइने चरा चुरुङ्गीहरूको नाम	विद्यालयको सेरोफेरोमा रहेका वनजङ्गलको भ्रमण गराई सामुदायिक, निजि वनहरूको अवलोकन गराउने अवलोकनका क्रममा देखिने चराचुरुङ्गीहरू देखाउने र नाम बताउन लगाउने	आफ्नो वडा वा गाउँमा रहेको वनको नाम भन्न लगाउने । स्थानीय वनमा पाइने चराचुरुङ्गीको नाम भन्न लगाउने । आफूले जानेको चराको चित्र बनाउन लगाउने ।	१५
स्थानीय खेल	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास गर्न	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास गर्न तथा खेलका नाम भन्न	स्थानीय खेलहरू खेलाउने	स्थानीय खेल खेल्दाका अनुभव बताउन लगाउने	२०
स्थानीय संघसंस्थाहरू	स्थानीय संघ संस्थाहरू	स्थानीय संघ संस्थाहरूको नाम बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरूको चित्र पहिचान	विद्यालय सेरोफेरोमा रहेका संघसंस्थाको भ्रमण	स्थानीय संघ संस्थाहरूको चित्र हेरी नाम भन्न लगाउने	१०

कक्षा २						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	नगरपालिकाको नामाकरण आफू बसेको वडाको परिचय	गल्याङ्ग नगरपालिकाको नामाकरणको आधार बताउन । आफ्नो वडाको परिचय दिन ।	गल्याङ्ग नगरपालिकाको पृष्ठभूमि विवरण । गल्याङ्ग नगरपालिका नामकरण नगरपालिकाको वडाको परिचय	गल्याङ्ग नगरपालिकाको ऐतिहासिक, जातजातिगत र वडागत विभाजन सम्बन्धीपृष्ठभूमिको जानकारी दिने । नगरपालिकाको वडको बारेमा छलफल गराउने । नगरपालिका अन्तर्गतका वडाहरूको भौगोलिक र सामाजिक विशेषता सहितको परिचय प्रदान गर्न	नगरपालिकाको नाम गल्याङ्ग कसरी रहन गएको हो ? आफू बसेको वडाको परिचय बताउन लगाउने	१५

				नगरपालिकाको बारेमा निर्माण गरिएको वृत्तचित्र प्रस्तुत गरी छलफल गर्ने		
स्थानीय सम्पदा	सम्बन्धित वडाका मन्दिर तथा धार्मिक स्थलको सांस्कृतिक परिचय स्थानीय भाषा	वडाका धार्मिक स्थलको सांस्कृतिक परिचय दिन । स्थानीय क्षेत्रमा बोलिने विभिन्न भाषाहरुको सूची तयार गर्न ।	वडाका धार्मिक स्थल धार्मिक स्थलको धार्मिक, सांस्कृतिक अवस्था र महत्व । स्थानीय क्षेत्रमा बोलिने भाषाहरुको परिचय	वडाका धार्मिक स्थलको धार्मिक, सांस्कृतिक अवस्था र महत्व सहित स्थानीय सम्पदाको रूपमा परिचय प्रदान गर्ने । स्थानीय क्षेत्रमा बोलिने भाषाको वृत्तचित्र प्रस्तुत गर्ने र लिपिको परिचय प्रदान गर्ने	धार्मिक र सांस्कृतिक सम्पदाबारे प्रश्न सोध्ने । वृत्तचित्र हेरेर स्थानीय क्षेत्रमा बोलिने विभिन्न भाषाहरुको सूची प्रस्तुत गर्न लगाउने ।	१५
स्थानीय परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन	खाद्य परिकार परिचय स्थानीय क्रियाकलाप र पोशाक	स्थानीय खाद्य परिकारहरुको नाम बताउन स्थानीय समुदायमा मनाइने चाडपर्वहरुमा गरिने मुख्य मुख्य क्रियाकलाप बताउन स्थानीय समुदायले मनाउने चाडपर्वमा लगाउने पोशाकको नाम बताउन	छरछिमेक र परिवारमा मनाइने चाडपर्वहरुमा खाइने खाद्य परिकार आफ्ना समुदायमा मनाइने चाडपर्वहरुमा गरिने मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरु तथा लगाइने पोशाक स्थानीय पोशाकको परिचय र जातिगत महत्व	छरछिमेक र परिवारमा मनाइने चाडपर्वमा खाइने स्थानीय खाद्य परिकारहरु (बटुक, सेलरोटी, खिर, मासु, गेडागुडी, खिचडी.... आदि) को परिचय र महत्त्व बताई त्यसबाट हुने फाइदाबारे छलफल गर्ने स्थानीय समुदायमा मनाइने चाडपर्वहरु (दशैं, तिहार, श्रीपञ्चमी, माघेसक्रान्ति आदि) मा गरिने क्रियाकलापहरु (खेलकुद, नाचगान, सोरठी, घाटु नाच..... आदि) का बारेमा विद्यार्थीहरुलाई अवलोकन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने र कक्षामा छलफल गर्ने स्थानीय क्षेत्रमा चाडपर्व मनाउँदा वा विशेष अवसरमा लगाइने स्थानीय पोशाक (दौरा सुरुवाल, टोपी, गुन्यु चोली, घलेक, मगर समुदायको पोशाक..	स्थानीय खाद्य परिकारको नाम बताउन लगाउने । स्थानीय समुदायमा मनाइने चाडपर्वहरुमा सञ्चालन गरिने मुख्यमुख्य क्रियाकलापहरु बताउन लगाउने स्थानीय चाडपर्वमा लगाउने स्थानीय पोशाकको नाम बताउन लगाउने	२०

				आदि) को जातिगत महत्व सहित परिचय दिने ।		
उद्यमशीलता	स्थानीय सीपको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरु स्थानीय सामग्रीको उपयोग गरी वस्तु निर्माण	स्थानीय सीपको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरुको सूचि तयार गर्न स्थानीय सामग्रीको उपयोग गरी वस्तु निर्माण गर्न	स्थानीय सीपको प्रयोगबाट उत्पादित वस्तुहरु बाँस, काठ, माटो लगायत अन्य स्थानीय सामग्रीबाट वस्तु निर्माण स्थानीय सामग्रीको उपयोग गरी निर्माण गर्न सकिने वस्तुको सूची	स्थानीय सीपको प्रयोग गरी उत्पादन गरेको वस्तुहरुको अवलोकन गर्न लगाउने स्थानीय व्यक्तिबाट स्थानीय वस्तुको प्रयोग गरी उत्पादन गरिने वस्तुहरु (धातुका सामग्री, काठका सामग्री, बाँसका सामग्री, माटोका सामग्री आदी) को सूची र उत्पादन गर्ने विधिको परिचय सहित जानकारी प्रदान गर्न लगाउने	स्थानीय सीपको प्रयोग गरी स्थानीय क्षेत्रमा उत्पादन गरिने वस्तुहरुको नाम बताउन लगाउने स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी निर्माण गरिने वस्तुको सूची तयार गर्न लगाउने बाँस, काठ, माटोबाट विद्यार्थीलाई कुनै एक सामग्री बनाउन लगाउने ।	२०
कृषि र पशुपालन	बालीनाली, पशुको प्रकार र परिचय नर्सरीको परिचय कृषि औजारहरु	स्थानीय बालिनाली तथा पशुको प्रकार बताउन नर्सरीको परिचय बताउन कृषिमा प्रयोग गरिने औजारहरुको नाम बताउन	स्थानीय कृषिमा आधारित खाद्यबालीको सूची स्थानीय स्तरमा पालिने पशुहरुको सूची । नर्सरीमा उत्पादन गरिने विरुवाहरुको सूचि कृषिमा प्रयोग गरिने औजारहरु	मौसम अनुसारका स्थानीय कृषि बाली अवलोकन गराउने स्थानीय कृषकहरूसँग बालिनाली र पशु सम्बन्धी स्थलगत जानकारी लिने । विद्यालयमा नर्सरी बनाउन लगाउने विद्यार्थीलाई आफ्नो घरमा कृषि उत्पादनम प्रयोग गरिने औजारहरुको नाम बताउन लगाउने	विद्यार्थीलाई आफ्नो घरमा उत्पादन हुने कृषि बालिको सूचि बनाउन लगाउने विद्यार्थीलाई आफ्नो घरमा पालिने पशुहरुको सूचि बनाउन लगाउने नर्सरीको परिचय भन्न लगाउने कृषिमा प्रयोग गरिने औजारहरुको सूची तयार गर्न लगाउने ।	२०
अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई	योग तथा ध्यानको परिचय शिष्टाचार र असल व्यवहार	योग तथा ध्यानको परिचय बताउन असल व्यवहारको बारेमा बताउन	योग तथा ध्यानको परिचय असल व्यवहारको परिचय र महत्व	योग र ध्यानको बारेमा विशेषज्ञबाट अभ्यास गराउने । योग तथा ध्यान सम्बन्धी	योग तथा ध्यानको परिचय सोच्ने । विद्यार्थीहरुको व्यवहार अवलोकन गर्ने	२०

	व्यक्तिगत सरसफाई र स्वास्थ्य	शिष्टाचारका शब्दहरू व्यावहारमा प्रयोग गर्न व्यक्तिगत सरसफाईका दैनिक क्रियाकलाप गर्न	शिष्टाचारका शब्दहरू र स्थानीय अभ्यास शारीरिक सरसफाई -हात खुट्टाको सफाई, नङ्को सफाई, कपालको सफाई तथा पोशाकको सफाई र सुरक्षा)	कार्यक्रममा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराउने । असल व्यावहारको परिचय र महत्व बताउने शारीरिक सरसफाईका तरिका बताइ स्वस्थ रहने उपायहरूको बारेमा छलफल गर्ने शिष्टाचारका अभ्यासहरू गराउने सामाजिक रूपमा असल व्यावहारले परेको सकारात्मक प्रभावमा आधारित नाटक, कथा आदि सुनाई असल व्यवहारको धारणा निर्माण गर्ने ।	असल व्यावहार भनेको के हो ? लेख्न लगाउने । विद्यार्थीको व्यक्तिगत सरसफाईको अवलोकन गर्ने	
पर्यटन	स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्र दृश्यावलोकन	विद्यालयको सेरोफेरोमा रहेका पर्यटकिय स्थलहरूको नाम बताउन	स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्रहरू दृश्यावलोकन	विद्यार्थीलाई विद्यालयको सेरोफेरोमा रहेका पर्यटकिय क्षेत्रको अवलोकन गराउने	आफ्नो घर छिमेक तथा विद्यालयको वरिपरि रहेका पर्यटकिय क्षेत्रको नाम बताउन लगाउने	१५
वातावरण र जैविक विविधता	आफ्नो वरपर रहेका वनजङ्गल र मुख्य वनस्पतिहरूको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा पाइने चराचुरुङ्गी र जनावरहरू	आफ्नो सेरोफेरोमा पाइने वनस्पतिको नाम बताउन स्थानीय क्षेत्रमा पाइने चराचुरुङ्गी र जनावरहरूको नाम बताउन	स्थानीय वन जङ्गलमा पाइने मुख्य वनस्पतिहरूको परिचय र महत्व स्थानीय वनजङ्गलमा पाइने चराचुरुङ्गीहरू र जनावरहरूको सूची	विद्यार्थीलाई विद्यालय नजिकको सेरोफेरोमा उपलब्ध वनस्पतिहरूको अवलोकन गर्न लगाउने स्थानीय वनजङ्गलमा पाइने चराचुरुङ्गीहरू र जनावरहरूको अवलोकन तथा चित्रसहित प्रस्तुतीकरण गर्ने	स्थानीय वन जङ्गलमा पाइने मुख्य वनस्पतिको सूची तयार पार्न लगाउने र कुनै एक चित्र बनाउन लगाउने स्थानीय वनमा पाइने जनावर र चराचुरुङ्गीहरूको सूची तयार गर्न लगाउने कुनै एक जनावर र चराको चित्र बनाउन लगाउने	१५

स्थानीय खेल	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास गर्न	स्थानीय खेलहरूको अभ्यास गर्न तथा खेलका नाम भन्ने	स्थानीय खेलहरू खेलाउने	स्थानीय खेल खेल्दाका अनुभव बताउन लगाउने	२०
स्थानीय संघ संस्था	स्थानीय संघ संस्थाहरूको सूचि	स्थानीय संघ संस्थाहरूको नाम बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरूको पहिचान	विद्यालय सेरोफेरोमा रहेका संघसंस्थाको अवलोकन भ्रमण	स्थानीय संघ संस्थाहरूको चित्र हेरी नाम भन्ने लगाउने	१०

कक्षा ३						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	गल्याङ्ग नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था र हावापानी जनसंख्या	आफ्नो वडाको भौगोलिक अवस्था बताउन आफ्नो सेरोफेरोको हावापानी बताउन आफ्नो वडाको जनसंख्या बताउन	आफ्नो वडाको भौगोलिक अवस्थाको जानकारी (भिरालो पाखा, मैदान, पहाड, टाकुरा, भञ्ज्याङ, नदी ...) आफ्नो सेरोफेरोको हावापानीको प्रकृति आफ्नो वडाको जनसंख्याको विवरण	आफ्नो वडाको भौगोलिक अवस्थाको अवलोकन (भिरालो पाखा, मैदान, पहाड, टाकुरा, भञ्ज्याङ, नदी ...) गराई लेख्न लगाउने आफ्नो सेरोफेरोको हावापानीको बारेमा आपसी छलफल गराई हावापानीको स्थिति वा प्रकृति स्पष्ट पार्ने आफ्नो वडाको जनसंख्याको स्थिति खोजी गर्ने ।	वडाको भौगोलिक क्षेत्रको प्रश्न सोध्ने । संक्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नको निर्माण गरी हावापानीको प्रकृति सोध्ने । आफ्नो वडाको जनसंख्या विवरण लेख्न लगाउने ।	१५
स्थानीय सम्पदा	स्थानीय संस्कृति र सम्पदाको परिचय स्थानीय भाषा स्थानीय जीवन्त संस्कृतिको परिचय	स्थानीय संस्कृति र सम्पदाको सामान्य परिचय दिन । स्थानीय जातजातिमा प्रचलित मातृभाषाको नाम बताउन । स्थानीय जीवन्त संस्कृतिको परिचय	स्थानीय जातजातिहरूको संस्कृति र स्थानीय सम्पदा स्थानीय संस्कृति र तिनीहरूका मुख्य सम्पदाको परिचय, मुख्य अभ्यासहरू । स्थानीय मातृभाषाको परिचय,	विभिन्न सांस्कृतिक कार्यक्रममा सहभागी गराई अवलोकन गराउने । विद्यार्थीहरूलाई आ-आफ्नो रहनसहन, चालचलन बताउन लगाई क्रियाकलाप गर्न लगाउने स्थानीय संस्कृतिमा	आफ्नो संस्कृति अनुसारको पोशाक प्रदर्शन गर्न लगाउने स्थानीय जीवन्त संस्कृतिको परिचय दिन लगाउने	१५

			स्थानीय जीवन्त संस्कृतिको परिचय	आधारित संवाद प्रतियोगिता आयोजना गर्ने		
स्थानीय परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन	खाद्य परिकारका स्रोतहरु अतिथि सत्कार स्थानीय पोशाक	आफ्नो टोलछिमेकमा तयार पारिने खाद्य परिकारको नाम बताउन स्थानीय अतिथि सत्कारका परम्पराहरु बताउन स्थानीय स्तरमा लगाइने पोशाकहरुको नाम बताउन	स्थानीय अन्नबाट बनाइने खाद्य परिकारहरु अतिथि सत्कार र परम्परा आफ्ना समुदायमा अतिथि सत्कारमा गरिने स्थानीय क्रियाकलाप स्थानीय स्तरमा लगाइने पोशाकहरु	विद्यार्थीहरुलाई विभिन्न चाडपर्वमा बनाइने खाद्य परिकारको नाम भन्न लगाई छलफल गराउने छरछिमेक र परिवारमा गरिने अतिथि सत्कार र परम्परा बताई अतिथि देवो भवः र सामाजिक संस्कारवारे छलफल गर्ने स्थानीय पोशाक विद्यार्थीलाई प्रस्तुत गर्न लगाउने	विद्यार्थीलाई food festival गराउने अतिथि सत्कार परम्परा भन्न लगाउने स्थानीय क्षेत्रमा अतिथि सत्कारमा गरिने क्रियाकलापहरु के के हुन् । विद्यार्थीलाई विद्यालयमा custom festival गराउने	२०
उद्यमशीलता	परम्परागत सीप एवम् उद्यमशीलता स्थानीय व्यापार व्यवसाय स्थानीय उद्यमहरु	परम्परागत सीपमा आधारित उद्यमको परिचय दिन स्थानीय रुपमा संचालित परम्परागत सीपमा आधारित व्यवसायहरुको सूची तयार गर्न स्थानीय उद्यमशीलताबाट उत्पादित सामानहरुको नाम बताउन	परम्परामा आधारित सीपहरु (डोको बुन्ने, भकारी बुन्ने, काठका भाडा बनाउने, कृषि औजार तथा घरेलु हतियार निर्माण आदि । स्थानीय उद्यमहरुको वर्गीकरण स्थानीय उद्यम र आर्थिक क्रियाकलाप	स्थानीय परम्परागत सीपको परिचय दिन लगाउने । स्थानीय परम्परागत सीपमा आधारित उद्यमको अवलोकन गराई विद्यार्थीलाई सो कार्यमा सहभागि गराउने उत्पादित वस्तुको परिचय सहित सूची तयार गर्न लगाउने,	स्थानीय सीप र सामग्रीमा आधारित कुनै ३ ओटा वस्तु निर्माण गर्न लगाउने ।	२०
कृषि र पशुपालन	अन्नवाली र नगदेवाली पशुपंछी पालन आधुनिक कृषि प्रणाली	स्थानीय अन्न तथा नगदेवालीको परिचय दिन पशुपंक्षी पालनबाट हुने फाइदा बताउन आधुनिक कृषि प्रविधिको परिचय दिन	अन्नवाली, नगदेवाली तरकारी तथा फलफूल आदि नगदेवाली र अन्नवालीको भिन्नता स्थानीय स्तरमा पालिएका पशुपंक्षीहरु आधुनिक कृषि औजार तथा प्रविधि	स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने अन्नवाली र नगदेवालीको अवलोकन गरी सूची बनाउन लगाउने स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएका तरकारी तथा फलफूलहरुको अवलोकन	स्थानीय अन्नवाली तथा नगदेवालीको नाम बताउन लगाउने स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएका तरकारी तथा फलफूलहरुको सूचि बनाउन लगाउने स्थानीय पशुपंछी	२०

				<p>गर्न लगाई सूचि बनाउन लगाउने</p> <p>स्थानीय पशुपंछी पालनबाट भएका आयआर्जनका क्रियाकलापको विद्यार्थीलाई छलफल गराउने</p> <p>कृषि उत्पादनमा प्रयोग गरिने औजार तथा प्रविधिहरुको प्रयोग सम्बन्धि अवलोकन गराउने</p>	<p>पालनबाट विद्यार्थीको घरमा भएको आम्दानी बताउन लगाउने</p> <p>कृषि उत्पादनमा प्रयोग गरिएका औजारको नाम तथा प्रयोग गर्ने तरिका बताउन लगाउने</p>	
अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई	<p>योग , प्राणायाम ध्यानको प्रारम्भिक परिचय</p> <p>शिष्टाचार र असल व्यावहार निर्माण</p> <p>व्यक्तिगत सरसफाई र स्वास्थ्य</p>	<p>योग , प्राणायाम, ध्यानको प्रारम्भिक अभ्यास गर्न ।</p> <p>असल व्यावहारको अभ्यास गर्न</p> <p>शिष्टाचारका शब्दहरु व्यावहारमा प्रयोग गर्न</p> <p>व्यक्तिगत सरसफाईका दैनिक क्रियाकलाप गर्न</p> <p>दैनिक जीवनमा स्वस्थकर खानेकुराहरुको उपभोग गर्न</p>	<p>योग , प्राणायाम, ध्यानको परिचय</p> <p>योग , प्राणायाम, ध्यान को प्रारम्भिक अभ्यास</p> <p>शिष्टाचार तथा असल व्यावहारका अभ्यासहरु</p> <p>व्यक्तिगत सरसफाई -हात खुटाको सफाई, नडको सफाई, कपालको सफाई तथा पोशाकको सफाई र सुरक्षा</p> <p>स्वस्थ्यबर्द्धक तथा पौष्टिक खानेकुराहरु</p>	<p>विज्ञद्वारा योगको परिचय दिने ।</p> <p>विज्ञद्वारा सञ्चालित योग तथा ध्यान शिविरमा बालबालिकाहरुलाई सहभागी गराउने</p> <p>शिष्टाचार तथा असल व्यावहार सम्बन्धी कथा, कविता तथा चुटकिलाद्वारा प्रस्तुत गर्ने र विद्यार्थीमा व्यावहार परिवर्तन गर्न सकारात्मक पृष्ठपोषण दिने</p> <p>व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी १० -१५ मिनटको भिडियो प्रस्तुत गर्ने</p> <p>स्वस्थ्यबर्द्धक तथा पौष्टिक खानेकुराहरुको चार्ट प्रदर्शन गर्ने</p>	<p>योगको परिचय दिन लगाउने ।</p> <p>योग, ध्यान र प्राणायामको अभ्यास गराउने</p> <p>विद्यार्थीको शिष्ट भाषा तथा असल व्यावहार प्रयोगको कक्षा अवलोकन गर्ने</p> <p>विद्यार्थीले कपडा, नड, कपाल लगायत किताब कापी जतनको अवस्था अवलोकन गर्ने</p>	२०
पर्यटन	<p>पदमार्ग र यसको महत्व</p> <p>होमस्टेको परिचय</p> <p>दृश्यावलोकन</p>	<p>विद्यालयको सेरोफेरोमा रहेका पदमार्ग, होमस्टेको दृश्यावलोकन र नाम</p>	<p>स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्रहरु पदमार्ग र होमस्टेहरु दृश्यावलोकन</p>	<p>विद्यार्थीलाई विद्यालयको सेरोफेरोमा रहेका पर्यटकीय क्षेत्रको</p>	<p>आफ्नो घर छिमेक तथा विद्यालयको वरिपरि रहेका पर्यटकीय क्षेत्र होमस्टे र</p>	१५

		बताउन		अवलोकन गराउने होमस्टेहरुमा अतिथी सत्कारका क्रियाकलाप र अतिथी सत्कारमा हुने खाद्य परिकारहरुको अवलोकन तथा अभ्यास गराउने	पदमार्गको नाम बताउन लगाउने होमस्टेमा बन्ने खाद्य परिकारको सूचि बनाउन लगाउने	
वातावरण र जैविक विविधता	जैविक विविधताको परिचय स्थानीय क्षेत्रमा पाइने प्रमुख वनस्पति जल तथा स्थल जीव जन्तुहरु	जैविक विविधताको परिचय बताउन आफ्नो सेरोफेरोमा पाइने प्रमुख वनस्पतिहरुका नाम बताउन स्थानीय क्षेत्रमा पाइने जल तथा स्थल जीवजन्तुहरुको नाम बताउन	स्थानीय वन जङ्गलमा पाइने मुख्य वनस्पतिहरुको परिचय र महत्व आफ्नो सेरोफेरोमा पाइने जलचर र थलचर जीवजन्तुहरुको नाम	विद्यार्थीलाई विद्यालय नजिकको सेरोफेरोमा उपलब्ध वनस्पतिहरुको अवलोकन गर्न लगाउने आफ्नो सेरोफेरोमा पाइने औषधिजन्य, घाँसजन्य र काठजन्य वनस्पतिहरुको छलफल गराउने स्थानीय क्षेत्रमा पाइने जलचर र थलचर जीवजन्तुको अवलोकन तथा चित्रसहित प्रस्तुतीकरण गर्ने	स्थानीय वन जङ्गलमा पाइने मुख्य वनस्पतिको सूची तयार पार्न लगाउने र कुनै एक चित्र बनाउन लगाउने स्थानीय क्षेत्रमा पाइने जलचर र थलचर जीवजन्तुको सूचि बनाउन लगाउने कुनै एक जलचर र थलचरको चित्र बनाउन लगाउने	१५
स्थानीय खेल	स्थानीय खेलहरुको अभ्यास	स्थानीय खेलहरुको अभ्यास गर्न	स्थानीय खेलहरुको अभ्यास गर्न तथा खेलका नाम भन्न	स्थानीय खेलहरु खेलाउने	स्थानीय खेल खेल्दाका अनुभव बताउन लगाउने	२०
स्थानीय संघ संस्था	नगरपालिका भित्रका संघ संस्थाहरु	स्थानीय संघ संस्थाहरुको नाम बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरुको पहिचान	विद्यालय सेरोफेरोमा रहेका संघसंस्थाको अवलोकन भ्रमण	स्थानीय संघ संस्थाहरुको चित्र हेरी नाम भन्न लगाउने	१०

कक्षा ४						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	गल्याङ्ग नगरपालिकाको प्राकृतिक स्रोत र साधनहरु (जल, जमिन र जङ्गल) नगरपालिकाको नक्सा र महत्वपूर्ण स्थान	नगरपालिका भित्र प्राप्त प्राकृतिक स्रोत र साधनहरुको परिचय दिन	नगरपालिकाका स्रोत र साधन (वनजङ्गल, नदी, खोला तथा अन्य पानीका स्रोतहरु... आदि)	नगरपालिका भित्र प्राप्त प्राकृतिक स्रोत र साधनको अवलोकन भ्रमण गराई तिनीहरुको बारेमा	नगरपालिका भित्र प्राप्त प्राकृतिक स्रोत र साधनको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने	१५

		<p>प्राकृतिक स्रोत र साधनको महत्व लेख्न ।</p> <p>गल्याङ्ग नगरपालिकाको नक्सा निर्माण गर्न ।</p> <p>गल्याङ्ग नगरपालिका भित्रका महत्वपूर्ण स्थानहरूको चिनारी प्रस्तुत गर्न</p>	<p>गल्याङ्ग नगरपालिकाको नक्सा (महत्वपूर्ण स्थान, प्राकृतिक स्रोत र साधनलाई उल्लेख गरेको)</p>	<p>प्रतिवेदन लेख्न लगाउने</p> <p>नगरपालिकाको प्राकृतिक स्रोत र साधनलाई उल्लेख गरेको नक्सा देखाई विद्यार्थीलाई पनि निर्माण गर्न लगाउने</p> <p>नगरपालिका भित्रका महत्वपूर्ण स्थानको सूची प्रस्तुत गरी परिचय दिने र प्रतिवेदन लेख्न लगाउने</p>	<p>गल्याङ्ग नगरपालिकाको नक्सा बनाई महत्वपूर्ण स्थलको संकेत गर्न लगाउने</p>	
स्थानीय सम्पदा	<p>स्थानीय धार्मिक स्थलहरूको परिचय</p> <p>लोक बाजाहरूको परिचय</p> <p>स्थानीय चाडपर्व, मेला तथा महोत्सव</p>	<p>स्थानीय धार्मिक स्थलहरू तथा भग्नावशेषहरूको ऐतिहासिक परिचय दिन ।</p> <p>लोक बाजाहरूको परिचय बताउन</p> <p>स्थानीय चाडपर्व मेला तथा महोत्सवको बारेमा बताउन</p>	<p>स्थानीय मठ, मन्दिर, गुम्बा, कोइबो, चर्च, मस्जिदहरूको भग्नावशेष तथा ऐतिहासिक परिचय</p> <p>स्थानीय लोकबाजाहरूको परिचय</p> <p>स्थानीय चाडपर्व, मेला तथा महोत्सवको परिचय र महत्व</p>	<p>स्थानीय सम्पदा संरक्षणमा भए गरेका कार्यहरूको जानकारी प्रदान गर्ने</p> <p>स्थानीय क्षेत्रमा रहेका प्राचीन धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक सम्पदाको इतिहास, सामाजिक सम्बन्ध खोज गरी प्रस्तुत गर्ने</p> <p>स्थानीय क्षेत्रमा प्रयोग हुँदै आएका लोकबाजाहरू जस्तै :पञ्चे बाजा, मादल, ढोलक, बाँसुरी, खैँजरी, मुजुरा, डम्फु आदिको चित्र सहित परिचय दिने ।</p> <p>स्थानीय बाजाको प्रकार उल्लेख गरी बताउने</p> <p>स्थानीय चाडपर्वहरूको सूचि बनाउन लगाउने</p> <p>आफ्नो पर्व संग सम्बन्धित पोशाक प्रदर्शन गर्न लगाउने</p>	<p>स्थानीय धार्मिक स्थलको अवलोकन भ्रमणको प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने</p> <p>लोकबाजाहरूको चित्रसहित नामाकरण गरी प्रयोग हुने कार्य पहिचान सहित प्रदर्शन गर्न लगाउने</p> <p>स्थानीय चाडपर्व, मेला तथा महोत्सवको अनुभव सहितको प्रतिवेदन लेख्न लगाउने</p>	१५

				स्थानीय मेला तथा महोत्सवमा विद्यार्थीलाई अवलोकन भ्रमण गराउने		
स्थानीय परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन	विभिन्न जातजातिका खाद्य परिकार अतिथि सत्कार स्थानीय रीतिरिवाज र ऋतु अनुसारका चलन	आफ्नो टोलछिमेकमा विभिन्न जातजातिले तयार पार्ने खाद्य परिकारको नाम बताउन स्थानीय जातिगत आधारमा अतिथि सत्कारका परम्पराहरू बताउन स्थानीय स्तरमा गरिने जातिगत ऋतु अनुसारका चलनहरू बताउन	स्थानीय अन्नबाट स्थानीय जातिगत आधारमा बनाइने खाद्य परिकारहरू जातिगत आधारमा अतिथि सत्कारका परम्परा आफ्ना समुदायमा अतिथि सत्कारमा गरिने स्थानीय क्रियाकलाप स्थानीय स्तरमा ऋतु अनुसारका चलनहरू	विद्यार्थीहरूलाई जातिगत आधारमा बनाइने खाद्य परिकारहरूको तरिका सहित खाद्य परिकार बनाउन लगाई प्रस्तुत गर्ने छरछिमेक र परिवारमा गरिने अतिथि सत्कार र परम्परा बताई अतिथि देवो भवः र सामाजिक संस्कारवारे छलफल गर्ने स्थानीय जातिगत पोशाक विद्यार्थीलाई प्रस्तुत गर्न लगाउने	विद्यार्थीलाई जातिगत पोशाक सहित food festival गराउने अतिथि सत्कार परम्परा भन्न लगाउने स्थानीय क्षेत्रमा जातिगत आधारमा अतिथि सत्कारमा गरिने क्रियाकलापहरू के के हुन् । विद्यार्थीलाई जातिगत खाद्य परिकार, पोशाक र चालचलन सम्बन्धमा आफ्ना अनुभव सहितको प्रतिवेदन लेख्न लगाउने	२०
उद्यमशीलता	परम्परागत पेशा स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू स्वरोजगार	परम्परागत सीपमा आधारित पेशाहरूको महत्व बताउन स्थानीय रूपमा संचालित परम्परागत सीपमा आधारित व्यावसायहरूको क्रियाकलाप र महत्व बताउन स्थानीय उद्यमशीलताका क्षेत्रहरू बताउन	परम्परामा आधारित सीपहरू (डोको बुन्ने, भकारी बुन्ने, काठका भाडा बनाउने, कृषि औजार तथा घरेलु हतियार निर्माण आदि को प्रयोग र उपयोगका क्षेत्रहरू स्थानीय रूपमा कच्चा पदार्थको उपयोग गरि संचालित उद्योग तथा फर्महरू स्थानीय उद्यम र आर्थिक क्रियाकलाप	स्थानीय कच्चापदार्थको प्रयोग गरि स्थानीय स्तरमा बनाउन सकिने सामग्रीहरू विद्यार्थीलाई निर्माण गर्न लगाउने स्थानीय परम्परागत सीपमा आधारित उद्यमको अवलोकन गराई विद्यार्थीलाई सो कार्यमा सहभागि गराउने उत्पादित वस्तुको प्रयोग र व्यावसायिकरणको संभावनामा सम्बन्धी छलफल गराउने	स्थानीय सीप र सामग्रीमा आधारित कुनै ३ ओटा वस्तु निर्माण गर्न लगाउने ।	२०
कृषि र पशुपालन	अन्नबाली र नगदेबाली	स्थानीय अन्न तथा नगदेबालीको उत्पादन क्षेत्र	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका अन्नबाली,	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय स्तरमा	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय	२०

	दुग्धजन्य र मासुजन्य उत्पादन	<p>पहिचान गर्न</p> <p>मौसम अनुसारको अन्नबाली र नगदेबालीका नामहरु बताउनु</p> <p>स्थानीय स्तरमा पाल्न सकिने दुग्धजन्य र मासुजन्य पशुपंक्षीहरुको नाम बताउनु</p>	<p>नगदेबाली तरकारी तथा फलफूल आदि</p> <p>नगदेबाली र अन्नबालीको उत्पादन र भण्डारण प्रक्रिया</p> <p>स्थानीय स्तरमा पालिएका पशुपंक्षीहरु र उपयोग अनुसारको वर्गीकरण</p>	<p>उत्पादन हुने अन्नबाली र नगदेबालीको अवलोकन गरी सूची बनाउनु लगाउने</p> <p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएका तरकारी तथा फलफूलहरुको अवलोकन गर्न लगाई सूची बनाउनु लगाउने</p> <p>स्थानीय पशुपंछी पालनबाट प्राप्त गर्न सकिने उत्पादनहरु र त्यसको व्यवसायिक सम्भावनको भिडियो सहित छलफल गराउने</p>	<p>अन्नबाली तथा नगदेबालीको नाम बताउनु लगाउने</p> <p>नगदेबाली र अन्नबालीको उत्पादन तथा विउ संरक्षण गर्ने तरिकाहरु बताउनु लगाउने</p> <p>स्थानीय पशुपंछी पालनबाट विद्यार्थीको घरमा भएको आम्दानी प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने</p>	
अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई	<p>योग, प्राणायाम ध्यान शिक्षा</p> <p>स्थानीय जडिबुटिको प्रयोग</p> <p>असल व्यावहार र चरित्र निर्माण</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन</p>	<p>योग , प्राणायाम, ध्यानको अभ्यास गर्न ।</p> <p>स्थानीय जडिबुटिहरुको पहिचान गरि सामान्य उपयोगका क्षेत्र बताउनु</p> <p>असल व्यावहारको अभ्यास गर्न</p> <p>शिष्टाचारका शब्दहरु व्यावहारमा प्रयोग गर्न</p> <p>व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न</p>	<p>योग, प्राणायाम, ध्यानको चरणहरुको अभ्यास</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटिहरु</p> <p>शिष्टाचार तथा असल व्यावहारका अभ्यासहरु</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनले व्यक्तिगत सरसफाइमा पार्ने प्रभावहरु</p>	<p>योगको अभ्यास गराउने ।</p> <p>विज्ञद्वारा सञ्चालित योग तथा ध्यान शिविरमा बालबालिकाहरुलाई सहभागी गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटिहरुको पहिचान गराई प्रयोगका क्षेत्रहरु छलफल गराउने</p> <p>शिष्टाचार तथा असल व्यावहार सम्बन्धी कथा, कविता, चुटकिला तथा भिडियोद्वारा प्रस्तुत गर्ने र विद्यार्थीमा व्यवहार परिवर्तन गर्न सकारात्मक पृष्ठपोषण दिने</p> <p>विद्यालयको हातावरिपरि सरसफाई गर्न लगाउने र फोहोरमैला कुहिने र</p>	<p>योग, ध्यान र प्राणायामको अभ्यास गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटिको नाम र त्यसको प्रयोग सम्बन्धी संवाद लेख्न लगाउने</p> <p>विद्यार्थीले शिष्ट भाषा तथा असल व्यावहारको कक्षा अवलोकन गरि स्व मूल्याङ्कन गर्न लगाउने</p> <p>वातावरणीय तथा व्यक्तिगत सरसफाईमा वैयक्तिक प्रतिस्पर्धा गराउने</p>	२०

				नकुहिने फोहोर छुट्टयाउन लगाउने र त्यसको व्यवस्थापन विद्यार्थीलाई गर्न लगाउने		
पर्यटन	पर्यटकीय क्षेत्रको परिचय स्थानीय पर्यटनका क्षेत्र सांस्कृतिक ग्राम	स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्रको परिचय बताउन स्थानीय स्तरमा भएका पर्यटकीय क्षेत्रहरूको नाम बताउन आफ्नो वडा भित्र रहेका सांस्कृतिक ग्रामको नाम बताउन	स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्रहरू पदमार्ग र होमस्टेहरू तथा अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरूको दृश्यावलोकन र पर्यटनको महत्व स्थानीय स्तरमा भएका पर्यटकीय क्षेत्रहरू सम्बन्धित वडाभित्रका सांस्कृतिक ग्रामहरू जस्तै बाजा समूह, भजन किर्तन मण्डली, सोरठी, घाटु, लाखे नाच आदि	विद्यार्थीलाई विद्यालयको सेरोफेरोमा रहेका पर्यटकीय क्षेत्रको अवलोकन गराउने र त्यसको परिचय तथा महत्व छलफल गराउने स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्रहरूको चार्ट निर्माण गरि छलफल गराउने सम्बन्धित वडाभित्रका सांस्कृतिक ग्रामहरू जस्तै बाजा समूह, भजन किर्तन मण्डली, सोरठी, घाटु, लाखे नाच आदिको समूह भेटघाट गरि छलफल गर्ने	पर्यटकीय क्षेत्रको परिचय तथा महत्व बताउन लगाउने स्थानीय पर्यटकीय क्षेत्रको अवलोकन गरि प्रतिवेदन तयार गर्न लगाउने स्थानीय सांस्कृतिक ग्रामहरू सँगको भेटघाट गरि संवाद तयार पार्न लगाउने	१५
वातावरण र जैविक विविधता	जलीय तथा स्थलीय जीवहरूको परिचय र संरक्षणका उपायहरू	जलीय र स्थलीय जीवहरूको परिचय र संरक्षणका उपायहरू बताउन	आफ्नो सेरोफेरोमा पाइने जलिय तथा स्थलीय जीवजन्तुहरू र स्थानीय स्तरमा गर्न संरक्षण गर्न सकिने उपायहरू	विद्यार्थीलाई आफ्नो सेरोफेरोको अवलोकन गराई जलीय र स्थलीय जीवजन्तुहरूको सूची सहित छलफल गराउने स्थानीय स्तरबाट जलीय तथा स्थलीय जीवजन्तुको संरक्षण गर्न सकिने उपायहरूको छलफल गराउने	स्थानीय स्तरमा पाइने जलीय तथा स्थलीय जीवहरूको सूची सहित संरक्षण गर्ने अभ्यासहरू प्रस्तुत गर्न लगाउने	१५
स्थानीय खेल	स्थानीय खेलहरूको स्थानीय नियम सहित अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको नियम सहित अभ्यास गर्न	स्थानीय खेलहरूको नियम सहित अभ्यासका क्रियाकलापहरू	स्थानीय खेलहरू नियम सहित खेलाउने	स्थानीय खेल खेल्दाका नियमहरू बताउन लगाउने	२०
स्थानीय संघ संस्था	स्थानीय संघ संस्थाका कार्य	स्थानीय संघ संस्थाहरूको कार्य बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरू कार्यहरू	विद्यालय सेरोफेरोमा रहेका संघसंस्थाको कार्यहरू सम्बन्धित कार्यालयमा भ्रमण गराई छलफल गराउने	स्थानीय संघ संस्थाहरूको कार्यहरू सूची बनाउन लगाउने	१०

कक्षा ५						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	गल्याङ्ग नगरपालिकाका योजना तथा कार्यक्रमहरु नगरपालिकाका सेवा सुविधा	नगरपालिकाका योजना तथा कार्यक्रमहरुको परिचय दिन वडा कार्यालयले प्रदान गरेका सेवा सुविधाहरुको सूची बनाउन (बडापत्र)	नगरपालिकाका योजनाहरु तथा कार्यक्रमहरुको परिचय वडा कार्यालयको बडापत्र	नगरपालिकाका योजनाहरु (लघु विकास योजना, गुरु योजना..... आदि) को बारेमा नगरपालिकाका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल आयोजना गर्ने नगरपालिकाद्वारा संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरुको महत्त्वको जानकारी गराउने । विद्यालय रहेको वडाको बडापत्र वडा सचिव संग छलफल गराउने	नगरपालिकाको योजना तथा कार्यक्रमको सूची बनाउन लगाउने नमुना बडापत्र बनाउन लगाउने	१५
स्थानीय सम्पदा	ऐतिहासिक तथा धार्मिक सम्पदाको परिचय विभिन्न धर्मावलम्बीहरु का पूजापाठ विधिको संक्षिप्त परिचय स्थानीय रुपमा मनाईने चाडपर्वहरु	स्थानीय धार्मिक स्थल तथा भग्नावशेषहरुको ऐतिहासिक परिचय तथा महत्व बताउन । विभिन्न धर्मावलम्बीहरुको पुजापाठ विधि बताउन स्थानीय चाडपर्व मेला तथा महोत्सवको महत्व बताउन	स्थानीय मठ, मन्दिर, गुम्बा, कोइबो, चर्च, मस्जिदहरुको भग्नावशेष तथा ऐतिहासिक परिचय स्थानीय धर्मावलम्बीहरुले आ-आफ्नो धर्म तथा रीति अनुसारको पुजा पद्धति स्थानीय चाडपर्व, मेला तथा महोत्सवको परिचय र महत्व	स्थानीय सम्पदा संरक्षणमा भए गरेका कार्यहरुको जानकारी प्रदान गर्ने स्थानीय क्षेत्रमा रहेका प्राचीन धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पुरातात्विक सम्पदाको इतिहास, सामाजिक सम्बन्ध खोज गरी प्रस्तुत गर्ने विभिन्न धर्मावलम्बीहरुको पुजा पद्धति बताउन स्थानीय स्रोत व्यक्तिलाई	स्थानीय धार्मिक स्थलको अवलोकन भ्रमणको प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने विभिन्न धर्मावलम्बीहरुको पुजापाठ गर्ने तरिका संवाद गर्न लगाउने स्थानीय चाडपर्व, मेला तथा महोत्सवको अनुभव सहितको प्रतिवेदन लेख्न लगाउने	१५

				<p>आमन्त्रण गरी कक्षामा छलफल गराउने</p> <p>स्थानीय चाडपर्वको महत्व भल्काउने गरि लघुनाटक प्रस्तुत गर्न लगाउने</p>		
<p>स्थानीय परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन</p>	<p>विभिन्न पर्व विशेषका खाद्य परिकारहरू</p> <p>स्थानीय रीतिरिवाज र ऋतु अनुसारका चलन</p>	<p>आफ्नो टोलछिमेकमा विभिन्न जातजातिले आफ्नो पर्व अनुसार तयार पार्ने खाद्य परिकार बनाउन आवश्यक वस्तुहरूको नाम बताउन</p> <p>स्थानीय स्तरमा गरिने जातिगत ऋतु अनुसारका चलनहरू बताउन</p>	<p>स्थानीय अन्नबाट स्थानीय जातिगत आधारमा पर्व विशेषमा बनाइने खाद्य परिकारका खाद्यपदार्थहरू</p> <p>स्थानीय स्तरमा ऋतु अनुसारका चलनहरू</p>	<p>विद्यार्थीहरूलाई जातिगत आधारमा पर्व विशेषमा बनाइने खाद्य परिकारहरूको तरिका सहित खाद्य परिकार बनाउन लगाई प्रस्तुत गर्ने</p> <p>स्थानीय जातिगत पोशाक विद्यार्थीलाई प्रस्तुत गर्न लगाउने</p>	<p>विद्यार्थीलाई जातिगत पोशाक सहित food festival गराउने</p> <p>विद्यार्थीलाई जातिगत खाद्य परिकार, पोशाक र चालचलन सम्बन्धमा आफ्ना अनुभव सहितको प्रतिवेदन लेख्न लगाउने</p>	२०
<p>उद्यमशीलता</p>	<p>स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरी निर्माण गर्न सकिने वस्तु</p> <p>स्वरोजगार</p> <p>स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू</p>	<p>स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरि निर्माण गर्न सकिने वस्तुहरूको नाम बताउन</p> <p>स्थानीय स्वरोजगारका क्षेत्रहरू बताउन</p> <p>स्थानीय उद्योग तथा फर्महरूको परिचय बताउन</p>	<p>परम्परामा आधारित सिपहरू (डोको बुन्ने, भकारी बुन्ने, काठका भाडा बनाउने, कृषि औजार तथा घरेलु हतियार) निर्माण गरिने तरिकाहरू</p> <p>स्थानीय उद्यम र आर्थिक क्रियाकलाप</p> <p>स्थानीय रुपमा कच्चा पदार्थको उपयोग गरि संचालित उद्योग तथा फर्महरू</p>	<p>स्थानीय कच्चापदार्थको प्रयोग गरि स्थानीय स्तरमा बनाउन सकिने सामग्रीहरू विद्यार्थीलाई निर्माण गर्न लगाउने</p> <p>उत्पादित वस्तुको प्रयोग र व्यावसायिकरणको संभावनामा सम्बन्धी छलफल गराउने</p> <p>स्थानीय सीपमा आधारित उद्योग तथा फर्महरूको अवलोकन गराई विद्यार्थीलाई सो कार्यमा सहभागि गराउने</p>	<p>स्थानीय सीप र सामग्रीमा आधारित कुनै ३ ओटा वस्तु निर्माण गर्न लगाउने ।</p>	२०
<p>कृषि र पशुपालन</p>	<p>आधुनिक कृषि उत्पादनका विधिहरू</p> <p>बीउबीजन उत्पादनका तरिका</p>	<p>स्थानीय अन्न तथा नगदेवालीको उत्पादन क्षेत्र पहिचान सहित उत्पादनका आधुनिक विधिहरू बताउन</p>	<p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका अन्नबाली, नगदेवाली तरकारी तथा फलफूल आदिका उत्पादनका आधुनिक</p>	<p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने अन्नबाली र नगदेवालीको आधुनिक विधिको प्रयोग गरि</p>	<p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय अन्नबाली तथा नगदेवाली उत्पादनका आधुनिक तरिकाहरू बताउन</p>	२०

	दुग्धजन्य र मासुजन्य उत्पादन	<p>मौसम अनुसारको अन्नवाली र नगदेवालीका बीउ बीजन उत्पादनका तरिका बताउन</p> <p>स्थानीय स्तरमा पाल्न सकिने दुग्धजन्य र मासुजन्य पशुपंक्षीहरूको हेरचाह गर्ने सीपहरू बताउन</p>	<p>विधिहरू</p> <p>नगदेवाली र अन्नवालीको उत्पादन र बीउबीजन भण्डारण प्रक्रिया</p> <p>स्थानीय स्तरमा पालिएका पशुपंक्षीहरूको पालनका सीपहरू</p>	<p>उत्पादन गरिएका क्षेत्रको अवलोकन गराउने</p> <p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय स्तरमा उत्पादन भएका नगदेवाली र अन्नवाली तथा फलफूलहरूको बीउबीजन उत्पादन र सुरक्षणका तरिकाहरूको छलफल</p> <p>स्थानीय गोठ, खोर तथा फर्महरूको अवलोकन गरि पशुपंक्षी पालन सीपहरूको बारेमा छलफल गराउने</p>	<p>लगाउने</p> <p>नगदेवाली र अन्नवालीको बिउ उत्पादन तथा संरक्षण गर्ने तरिकाहरू बताउन लगाउने</p> <p>विद्यार्थीलाई आफ्नो घरमा पालिएका पशुपंक्षीहरूको हेरचाह गर्ने तरिकाहरूको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने</p>	
अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई	<p>योग, प्राणायाम ध्यानका चरण र महत्व</p> <p>स्थानीय उपचार पद्धति</p> <p>प्राथमिक उपचार</p> <p>मानवीय कर्तव्य र अधिकार</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन</p>	<p>योग , प्राणायाम, ध्यानको अभ्यास गर्न ।</p> <p>स्थानीय जडिबुटिहरूको पहिचान गरि सामान्य उपयोग र उपचार पद्धति बताउन</p> <p>प्राथमिक उपचारका सामान्य तरिका बताउन</p> <p>आफना कर्तव्य र अधिकारहरू बताउन</p> <p>व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने</p>	<p>योग, प्राणायाम, ध्यानको चरणहरूको अभ्यास</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटिहरू र उपचार पद्धति</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरू</p> <p>व्यक्तिगत अधिकार र कर्तव्यहरू</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनले व्यक्तिगत सरसफाइमा पार्ने प्रभावहरू</p>	<p>योगको अभ्यास गराउने ।</p> <p>विज्ञद्वारा सञ्चालित योग तथा ध्यान शिविरमा बालबालिकाहरूलाई सहभागी गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटिहरूको पहिचान गराई प्रयोग र उपचारका क्षेत्रहरू छलफल गराउने</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरू छलफल गराउने</p> <p>व्यक्तिगत अधिकार र कर्तव्यहरूको चार्ट प्रस्तुत गरि छलफल गराउने</p> <p>विद्यालयको हातावरिपरि सरसफाई गर्न लगाउने र फोहोरमैला कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्टयाउन लगाउने र त्यसको व्यवस्थापन विद्यार्थीलाई</p>	<p>योग, ध्यान र प्राणायामको अभ्यास गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटिको नाम र त्यसको प्रयोग र उपचार पद्धति सम्बन्धी संवाद लेख्न लगाउने</p> <p>सामान्य चोटपटक लाग्दा गरिने प्राथमिक उपचारको अभिनय प्रस्तुत गर्न लगाउने</p> <p>विद्यार्थीलाई आफना कर्तव्य र अधिकार बताउन लगाउने</p> <p>वातावरणीय तथा व्यक्तिगत सरसफाईमा वैयक्तिक प्रतिस्पर्धा गराउने</p>	२०

				गर्न लगाउने		
पर्यटन	नगरपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्र होमस्टे स्थानीय पदमार्गको विकास र आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन	नगरपालिका भित्र भएका पर्यटकीय क्षेत्रहरूको नाम बताउन होमस्टेबाट प्रदान गरिने सेवाहरू बताउन स्थानीय पदमार्गको परिचय बताउन आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको परिचय	नगरपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरू पदमार्ग र होमस्टेहरू तथा अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरूको सूची होमस्टेबाट प्रदान गरिने सेवा र खाद्य पदार्थको सूची स्थानीय पदमार्गको परिचय आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको परिचय	नगरपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरू पदमार्ग र होमस्टेहरू तथा अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरूको अवलोकन तथा सूची प्रस्तुत गरि छलफल गराउने होमस्टेको अवलोकन गराई होमस्टेका सेवा र खाद्य पदार्थको छलफल गराउने स्थानीय पदमार्ग, आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको परिचय प्रस्तुत गरि छलफल गराउने	नगरपालिकाका मुख्य मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रहरूको अवलोकन भ्रमण प्रतिवेदन लेख्न लगाउने होमस्टेबाट प्रदान गरिने सेवाहरूको चार्ट बनाउन लगाउने आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको फरक बताउन लगाउने	१५
वातावरण र जैविक विविधता	जैविक विविधताको ह्रास जैविक विविधता संरक्षण र आवश्यकता वातावरण	जैविक विविधताको ह्रास हुनाका कारणहरू बताउन जैविक विविधता संरक्षणका उपायहरू बताउन जैविक विविधता संरक्षणका आवश्यकता र महत्वहरू बताउन वातावरणको परिचय	जैविक विविधता ह्रासका कारणहरू जैविक विविधता संरक्षणका उपायहरू जैविक विविधता संरक्षणका आवश्यकता र महत्वहरू वातावरणको परिचय	जैविक विविधताका ह्रासका कारणहरू, संरक्षणका उपायहरू, आवश्यकता र महत्वहरूको चार्ट बनाई कक्षामा छलफल गराउने वातावरणको परिचय सम्बन्धि छलफल तथा वातावरणको अवलोकन गराउने	आफ्नो सेरोफेरोमा भएको जैविक विविधता ह्रासका कारणहरू, संरक्षणका उपायहरू, आवश्यकता र महत्वहरू सम्बन्धी संवाद गराउने वातावरणको परिचय बताउन लगाउने	१५
स्थानीय खेल	स्थानीय खेलहरूको स्थानीय नियम सहित अभ्यास	स्थानीय खेलहरूको नियम सहित अभ्यास गर्न	स्थानीय खेलहरूको नियम सहित अभ्यासका क्रियाकलापहरू	स्थानीय खेलहरू नियम सहित खेलाउने	स्थानीय खेल खेल्दाका नियमहरू बताउन लगाउने	२०
स्थानीय संघ संस्था	स्थानीय संघ संस्थाका कार्य	स्थानीय संघ संस्थाहरूको कार्य बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरू कार्यहरू	आफ्नो वडामा रहेका संघसंस्थाको कार्यहरू सम्बन्धित कार्यालयमा भ्रमण गराई छलफल गराउने	वडाका संघ संस्थाहरूको कार्यहरू सूची बनाउन लगाउने	१०

कक्षा ६						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	गल्याङ्ग नगरपालिकाको प्रशासनिक संरचना विकासका गतिविधि जातजातिगत जनसंख्या	गल्याङ्ग नगरपालिका अन्तर्गतका प्रशासनिक एकाइहरूको परिचय दिन । वडाद्वारा सञ्चालित विकासका कार्यहरूको सूची तयार गर्न । वडामा बसोबास गर्ने विभिन्न जातजातिहरूको जनसंख्या बताउन ।	गल्याङ्ग नगरपालिकाको प्रशासनिक एकाइहरूको परिचय वडाद्वारा सञ्चालित लघु तथा दीर्घकालिन विकास कार्यक्रमहरू (सडक निर्माण, विद्युतीकरण पदमार्ग, पार्क निर्माण ... आदि वडामा बसोबास गर्ने विभिन्न जातजातिहरूको परिचय (जातिगत पेशा जातिगत विशेषता, आर्थिक , शैक्षिक अवस्था जनसंख्या.... आदि	गल्याङ्ग नगरपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयको अध्ययन भ्रमण गराई सूचना अधिकारीबाट नगरपालिकाको राजनीतिक तथा प्रशासनिक एकाइहरूको संरचना र कार्यहरूको बारेमा परिचय दिने । वडाको संरचना र कार्य क्षेत्राधिकार सम्बन्धमा न्याय क्षेत्रमा कार्यरत् तथा कार्य गरिरहेका व्यक्तिहरूसँग छलफल आयोजना गर्ने वडाद्वारा सञ्चालित विकासका गतिविधिहरूको परिचय गराउने वडाद्वारा योजनाबद्ध रूपमा अगाडी बढाइएका अघु विकास तथा दीर्घकालीन विकास योजना र कार्यक्रमहरूको जानकारी प्रदान गर्न जनप्रतिनिधिहरूसँग छलफल सञ्चालन गरी टिपोट गर्न लगाउने	गल्याङ्ग नगरपालिका अन्तर्गत प्रशासनिक एकाइहरूको परिचय दिन लगाउने वडाले सञ्चालन गरेको लघु तथा दीर्घकालीन विकास योजना तथा कार्यक्रमको सूची तयार गर्न लगाउने । स्थानीय वडामा बसोबास गर्ने जातजातिको सूची तयार गर्न लगाउने	१५
स्थानीय सम्पदा	सांस्कृतिक अभ्यास स्थानीय सांस्कृतिक भलक, मेला, उत्सव	स्थानीय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जातजातिका सांस्कृतिक भलक र परम्पराहरूको बारेमा बताउन	जातिगत र सेवापरक सांस्कृतिक अभ्यासहरू स्थानीय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जातजातिका	स्थानीय संस्कृतिमा आधारित एवम् परम्परागत मेला, उत्सव, प्रतियोगिताहरूमा विद्यार्थीलाई सहभागि	विद्यार्थीलाई स्थानीय सांस्कृतिक अभ्यास, सांस्कृतिक भलक, मेला, उत्सव, पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरू, स्थानीय	१५

	<p>पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरु</p> <p>स्थानीय भाषा र भाषिक वर्गीकरण</p>	<p>स्थानीय सांस्कृतिक, ऐतिहासिक पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरु मठ मन्दिर, गुम्बा, कोट आदिको परिचय दिन ।</p> <p>स्थानीय स्तरमा बोलिने भाषा र भाषा समूहको परिचय दिन ।</p>	<p>सांस्कृतिक झलक र परम्पराहरु</p> <p>स्थानीय सांस्कृतिक, ऐतिहासिक पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरु मठ मन्दिर, गुम्बा, कोट, पोखरी, चौपारी आदि</p> <p>स्थानीय स्तरमा बोलिने भाषा र भाषा समूह</p>	<p>बनाई छलफल गराउने</p> <p>स्थानीय संस्कृतिमा आधारित मेला, उत्सव र प्रतियोगिताहरुको भिडियो प्रस्तुत गरि अन्तरक्रिया गराउने</p> <p>विद्यार्थीलाई परम्परागत जातिय पोशाकहरुको प्रदर्शन गर्न लगाउने</p> <p>स्थानीय ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सम्पदाहरुको अवलोकन भ्रमण गराउने</p> <p>विद्यार्थीलाई स्थानीय भाषाका अभिवादनका शब्दहरु टिपोट गराई छलफल गराउने</p> <p>भाषिक समूहको पहिचान गर्न लगाउने</p>	<p>भाषा र भाषिक वर्गीकरणको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने</p>	
<p>स्थानीय परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन</p>	<p>खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरु</p> <p>खाद्य परिकार निर्माण र बजारीकरण</p> <p>व्यावहारिक लेखन सीप</p>	<p>आफ्नो टोलछिमेकमा विभिन्न जातजातिले आफ्नो पर्व अनुसार तयार पार्ने खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरु बताउन</p> <p>स्थानीय खाद्य परिकारहरुको बजार पहिचान गर्न</p> <p>घरयासी चिठी, निवेदन, बधाई, शुभकामना र समवेदना लेख्न</p>	<p>स्थानीय अन्नबाट स्थानीय जातिगत आधारमा पर्व विशेषमा बनाइने खाद्य परिकारका खाद्यपदार्थहरु</p> <p>स्थानीय खाद्य पदार्थ निर्माण र बजारीकरण</p> <p>घरयासी चिठी, निवेदन, बधाई, शुभकामना र समवेदनाका ढाँचाहरु</p>	<p>विद्यार्थीहरुलाई जातिगत आधारमा पर्व विशेषमा बनाइने खाद्य परिकारहरुको तरिका सहित खाद्य परिकार बनाउन लगाउने र तयार पारेका खाद्य पदार्थको मूल्य निर्धारण गरि food festival मा स्टल राख्ने</p> <p>घरयासी चिठी, निवेदन, बधाई, शुभकामना र समवेदनाका ढाँचा अनुसार</p>	<p>विद्यार्थीलाई जातिगत पोशाक सहित food festival गराउने</p> <p>विदेश रहेका दाजुलाई चिठी लेख्न लगाउने</p> <p>विद्यालय तथा बडालाई छात्रवृत्ति पाउँ भनि निवेदन लेख्न लगाउने</p> <p>बधाई तथा शुभकामनाको खाका बनाउन लगाउने</p>	<p>२०</p>

				विद्यार्थीलाई अभ्यास गराउने	समवेदनाको खाका बनाउन लगाउने	
उद्यमशीलता	स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी सामग्री निर्माण स्थानीय उद्योगहरु, फर्महरु तथा स्वरोजगार बजारीकरण	स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरि सामग्री निर्माण गर्न स्थानीय उद्योग तथा फर्महरुको उत्पादन बताई त्यसबाट हुने स्वरोजगारका क्षेत्र पहिचान गर्न स्थानीय उद्योग तथा फर्मबाट उत्पादित वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया बताउन	परम्परामा आधारित सिपहरु (डोको बुन्ने, भकारी बुन्ने, काठका भाडा बनाउने, कृषि औजार तथा घरेलु हतियार) निर्माण गरिने तरिकाहरु स्थानीय उद्यम र आर्थिक क्रियाकलाप स्थानिय रुपमा कच्चा पदार्थको उपयोग गरि संचालित उद्योग तथा फर्महरु र त्यसबाट सिर्जना भएका स्वरोजगारका क्षेत्र स्थानीय उद्योग तथा फर्मबाट उत्पादित वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया	स्थानीय कच्चापदार्थको प्रयोग गरि स्थानीय स्तरमा बनाउन सकिने सामग्रीहरु विद्यार्थीलाई निर्माण गर्न लगाउने उत्पादित वस्तुको प्रयोग र व्यवसायिकरणको संभावनामा सम्बन्धी छलफल गराउने स्थानीय सीपमा आधारित उद्योग तथा फर्महरुको अवलोकन गराई विद्यार्थीलाई उद्योग तथा फर्मले सिर्जना गरेका रोजगारका क्षेत्रहरु पहिचान गर्न लगाउने तथा उत्पादित सामग्रीको मूल्य निर्धारण प्रक्रियाका बारेमा उद्योगी तथा व्यवसायीहरु संग छलफल गराउने	स्थानीय सीप र सामग्रीमा आधारित कुनै ३ ओटा वस्तु निर्माण गर्न लगाउने । विद्यार्थीहरुलाई उद्योग तथा फर्महरुले मूल्य निर्धारण प्रक्रिया सम्बन्धी संवाद गराउने	२०
कृषि र पशुपालन	व्यावसायिक कृषि (फलफूल र तरकारी खेती) जडीबुटी खेती दुधजन्य र मासुजन्य व्यवसाय बजारीकरण	फलफूल र तरकारी उत्पादनका आधुनिक विधिहरु बताउन स्थानीय स्तरमा उत्पादन गर्न सकिने बहुमुल्य जडीबुटीका नामहरु बताउन स्थानीय स्तरमा पाल्न सकिने दुग्धजन्य र	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका तरकारी तथा फलफूल उत्पादनका आधुनिक विधिहरु स्थानीय स्तरमा पाइने जडिबुटीहरु स्थानीय स्तरमा पालिएका पशुपंक्षीहरुको पालनबाट हुने आर्थिक लाभ तथा	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने फलफूल र तरकारी उत्पादनका आधुनिक विधिको प्रयोग गरि उत्पादन गरिएका क्षेत्रको अवलोकन गराउने स्थानीय जडिबुटी विज्ञलाई आमन्त्रण गरि जडिबुटीहरुको विद्यार्थीलाई	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय फलफूल तथा तरकारी उत्पादनका आधुनिक तरिकाहरु बताउन लगाउने विद्यार्थीलाई आफ्नो सेरोफेरोमा भएका जडिबुटीको नाम बताउन लगाउने	२०

		<p>मासुजन्य पशुपंक्षीहरूबाट हुने आयआर्जन बताउन</p> <p>कृषि, जडिबुटी तथा पशुजन्य उत्पादनको मूल्य निर्धारणको सामान्य प्रक्रिया बताउन</p>	<p>स्वरोजगार</p> <p>कृषि, जडिबुटी तथा पशुजन्य उत्पादनको मूल्य निर्धारणको सामान्य प्रक्रिया</p>	<p>पहिचान गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा पालिएका पशुपंक्षीहरूको पालनबाट हुने आर्थिक लाभ तथा स्वरोजगारका क्षेत्र पहिचान गर्न स्थानीय फर्महरूको अवलोकन गराइ उत्पादीत वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया सम्बन्धी छलफल गराउने</p>	<p>दुग्धजन्य र मासुजन्य पशुपंक्षीहरूबाट हुने मूल्यनिर्धारण तथा आयआर्जन सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने</p>	
<p>अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई</p>	<p>योग, प्राणायाम र ध्यानका चरणहरू</p> <p>स्थानीय उपचार पद्धति</p> <p>आदर्श व्यक्तित्व</p> <p>प्राथमिक उपचार</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन</p>	<p>योग , प्राणायाम, ध्यानको अभ्यास गर्न ।</p> <p>स्थानीय जडिबुटीहरूको प्रयोग गरि सामान्य उपयोग र उपचार पद्धति बताउन</p> <p>गल्याड नगरपालिका भित्रका आदर्श व्यक्तित्वका कार्य तथा कृति बताउन</p> <p>प्राथमिक उपचारका सामान्य तरिका बताउन</p> <p>व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न</p>	<p>योग, प्राणायाम, ध्यानको चरणहरूको अभ्यास</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटीहरू र उपचार पद्धति</p> <p>आदर्श व्यक्तित्वका जीवनी र कृति</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरू</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनले व्यक्तिगत सरसफाइमा पार्ने प्रभावहरू</p>	<p>योगको अभ्यास गराउने ।</p> <p>विज्ञद्वारा सञ्चालित योग तथा ध्यान शिविरमा बालबालिकाहरूलाई सहभागी गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटीहरूको पहिचान गराई प्रयोग र उपचारका क्षेत्रहरू छलफल गराउने</p> <p>आदर्श व्यक्ति वा परिवार संग भेटघाट गराई छलफल गराउने</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरू छलफल गराउने</p> <p>विद्यालयको हातावरिपरि सरसफाई गर्न लगाउने र फोहोरमैला कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्टयाउन लगाउने र त्यसको व्यवस्थापन विद्यार्थीलाई गर्न लगाउने र सो बाट</p>	<p>योग, ध्यान र प्राणायामको अभ्यास गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा भएका जडिबुटीको प्रयोग र उपचार पद्धति सम्बन्धी संवाद गराउने</p> <p>आदर्श व्यक्तिको जीवनी कक्षामा प्रस्तुत गर्न लगाउने</p> <p>सामान्य चोटपटक लाग्दा गरिने प्राथमिक उपचारको अभिनय प्रस्तुत गर्न लगाउने</p> <p>वातावरणीय तथा व्यक्तिगत सरसफाईमा वैयक्तिक प्रतिस्पर्धा गराउने</p>	२०

				हुन सक्ने आम्दानीका संभावनाहरु छलफल गराउने		
पर्यटन	पर्यटकीय क्षेत्रहरुको महत्व अन्तर विद्यालय भ्रमण पदयात्रा	पर्यटकीय क्षेत्रको महत्व बताउन एक विद्यालय संग अर्को विद्यालयको तुलनात्मक अध्ययन गर्न सक्ने पदयात्राबाट व्यक्तिगत स्वास्थ्यमा हुने फाइदा बताउन	नगरपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरु पदमार्ग र होमस्टेहरु तथा अन्य पर्यटकिय क्षेत्रहरुको महत्व एक विद्यालय संग अर्को विद्यालयको तुलनात्मक अध्ययन स्थानीय स्तरमा गर्न सकिने पदयात्राहरु	नगरपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरु पदमार्ग र होमस्टेहरु तथा अन्य पर्यटकिय क्षेत्रहरुको अवलोकन तथा सूची प्रस्तुत गरि छलफल गराउने अन्तर विद्यालय भ्रमण गराई विद्यार्थी विच अन्तरक्रिया गराउने स्थानीय स्तरमा विद्यार्थीलाई पदयात्रा गराई अनुभव बताउन लगाउने	नगरपालिकाका मुख्य मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रहरुको अवलोकन भ्रमण प्रतिवेदन लेख्न लगाउने एक विद्यालय संग अर्को विद्यालयको तुलनात्मक अध्ययन प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने पदयात्राको अनुभव प्रस्तुत गर्न लगाउने	१५
वातावरण र जैविक विविधता	जैविक विविधता र वातावरणीय सन्तुलन स्थानीय वनमा पाईने मसला र औषधीय गुणभएका वनस्पतीहरु	जैविक विविधता र वातावरणीय सन्तुलन विचको सम्बन्ध बताउन स्थानीय वनमा पाइने मसलेदार र औषधीय गुणभएका वनस्पतीहरु पहिचान गर्न	जैविक विविधता र वातावरणीय सन्तुलनको अन्तरसम्बन्ध तथा जीवजनावरहरु स्थानीय वनमा पाइने मसलेदार र औषधीय गुणभएका वनस्पतहरु	जैविक विविधता र वातावरणीय सन्तुलन विचको सम्बन्धलाई स्थानीय परिवेशमा आधारित रही जानकारी प्रदान गर्नुको साथै तिनीहरुको अन्तरसम्बन्ध बारेमा छलफल तथा क्षेत्र भ्रमण गराउने वनजडगलको क्षेत्र भ्रमण गराई मसलाजन्य र औषधीय गुण भएका वनस्पतीहरुको पहिचान तथा व्यवसायिक सम्भावना बारे छलफल गराउने	जैविक विविधताको संरक्षणले वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्न स्थानीय तहले गर्न सकिने ५ वटा कार्यहरु उल्लेख गर्दै नगर प्रमुखलाई पत्र लेख्न लगाउने स्थानीय वनमा रहेका मसलादार तथा औषधी गुण भएका वनस्पतीहरुको व्यवसायिक सम्भावना बारे संवाद गराउने	१५
स्थानीय खेल	स्थानीय मौलिक खेलहरुको खोजी र अभ्यास वर्तमानमा प्रचलित खेलहरुको अभ्यास	स्थानीय मौलिक खेलहरुको खोजी गरी अभ्यास गर्न वर्तमानमा प्रचलित	स्थानीय मौलिक खेलहरुको नियम सहित अभ्यासका क्रियाकलापहरु	स्थानीय मौलिक खेलहरु नियम सहित अभ्यास गराउने	स्थानीय मौलिक खेलहरुको खोजी गरि सूची प्रस्तुत गर्न लगाउने	२०

		खेलहरूको अभ्यास गर्न	वर्तमानमा प्रचलित खेलहरू	वर्तमान प्रचलित खेलहरू नियम सहित अभ्यास गराउने	वर्तमानमा प्रचलित खेलहरू प्रदर्शन गर्न लगाउने	
स्थानीय संघ संस्था	स्थानीय संघ संस्थाका कार्य	स्थानीय संघ संस्थाहरूको कार्य बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरू कार्यहरू	आफ्नो बडामा रहेका संघसंस्थाको कार्यहरू सम्बन्धित कार्यालयमा भ्रमण गराई छलफल गराउने	बडाका संघ संस्थाहरूको कार्यहरू सूची बनाउन लगाउने	१०

कक्षा ७						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	जनप्रतिनिधिहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार नगरपालिकाका सेवाका क्षेत्रहरू गल्याङ्ग नगरपालिकाको भूवनोट, हावापानी र वनस्पति जनसंख्या, जातजाति र भाषा	जनप्रतिनिधिहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार बताउन नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवाका क्षेत्रहरूको सूची तयार गर्न गल्याङ्ग नगरपालिकाको भूवनोट, हावापानी र वनस्पतिको परिचय दिन गल्याङ्ग नगरपालिकाको वर्तमान जनसंख्या, जातजाति र भाषाभाषिहरूको संख्या बताउन	नगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूको निर्वाचन र जनप्रतिनिधिको समय अवधि निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको काम, कर्तव्य र अधिकारहरू नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा क्षेत्रहरू नगरपालिकाको भूवनोट, अक्षांश, देशान्तर र हावापानी गल्याङ्ग नगरपालिकाको वर्तमान जनसंख्या, जातजाति र भाषाभाषिहरूको संख्या .	नगरपालिकामा जनप्रतिनिधिको निर्वाचन सम्बन्धी कानुनी तथा सवैधानिक प्रक्रिया र जनप्रतिनिधिको समयावधिको बारेमा भएका नीतिगत व्यवस्थाको टिपोट गरी कक्षामा छलफल सञ्चालन गर्ने जनताहरूको मतदानबाट निर्वाचित हुने प्रक्रियालाई बताउँदै यसरी निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको काम कर्तव्य र अधिकारलाई स्थानीय शासन सञ्चालन ऐन विद्यार्थीहरूलाई अध्ययन गर्न लगाई छलफल गराउने नगरपालिकाका सेवा क्षेत्रहरूको जानकारी नगरपालिकाको बडापत्र र	जनप्रतिनिधिहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार बताउन लगाउने नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवाहरूको सूची तयार गर्न लगाउने । गल्याङ्ग नगरपालिकाको भूवनोट, हावापानी, वनस्पति, जनसंख्या, जातजाति र भाषा समेटेर प्रतिवेदन लेख्न लगाउने	१५

				<p>वेभसाइट का आधारमा छलफल गराउने</p> <p>गुगल म्याप अध्ययन गरी गल्याङ नगरपालिकाको भूवर्णन, अक्षांश, देशान्तर र हावापानीको बारेमा छलफल गराउने</p> <p>तथ्याङ्क विभागको वेभसाइटबाट गल्याङ नगरपालिकाको वर्तमान जनसंख्या, जातजाति र भाषाभाषिहरूको संख्याको अध्ययन गर्न लगाइ छलफल गराउने .</p>		
स्थानीय सम्पदा	<p>धार्मिक सम्पदा</p> <p>ऐतिहासिक सम्पदा</p> <p>सांस्कृतिक सम्पदा</p>	<p>स्थानीय क्षेत्रमा मानिने विविध धर्मको परिचय दिन</p> <p>स्थानीय क्षेत्रमा रहेका धार्मिक सम्पदा स्थलको परिचय, महत्व र संरक्षणका अभ्यास बताउन</p> <p>गल्याङ नगरपालिका भित्रका ऐतिहासिक र सांस्कृतिक सम्पदाहरूको पहिचान र खोजी गर्न</p>	<p>धार्मिक र सेवापरक सांस्कृतिक अभ्यासहरू</p> <p>स्थानीय क्षेत्रमा रहेका धार्मिक सम्पदा स्थलको परिचय, महत्व र संरक्षणका अभ्यास</p> <p>गल्याङ नगरपालिका भित्रका ऐतिहासिक र सांस्कृतिक सम्पदाहरूको पहिचान र खोजी</p> <p>मिथक र किम्बदन्तीहरू</p>	<p>विद्यार्थीले मान्ने धर्मको अनुभव र अभ्यास बारेमा छोटो मन्तव्य सहित अन्तर्क्रिया गर्ने ।</p> <p>स्थानीय क्षेत्रमा रहेका धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक सम्पदा स्थलहरूको अवलोकन भ्रमण गराई धार्मिक, ऐतिहासिक महत्वको बारेमा स्थानीय प्रबुद्ध व्यक्तिसँग छलफल सञ्चालन गर्ने</p>	<p>स्थानीय धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक सम्पदाको वर्तमान अवस्था र संरक्षणका आवश्यकताहरू समेटि प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने</p>	१५
स्थानीय परिकार, रीतिरिवाज र चालचलन	<p>खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरू</p> <p>खाद्य परिकार बनाउने तरिकाहरू</p> <p>खाद्य परिकारको बजारीकरण</p>	<p>आफ्नो टोलछिमेकमा विभिन्न जातजातिले आफ्नो पर्व अनुसार तयार पार्ने खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरू बताउन</p>	<p>स्थानीय अन्नबाट स्थानीय जातिगत आधारमा पर्व विशेषमा बनाइने खाद्य परिकारका खाद्यपदार्थहरू</p> <p>स्थानीय खाद्य पदार्थ</p>	<p>विद्यार्थीहरूलाई जातिगत आधारमा पर्व विशेषमा बनाइने खाद्य परिकारहरूको तरिका सहित खाद्य परिकार बनाउन लगाउने र तयार</p>	<p>विद्यार्थीलाई जातिगत पोशाक सहित food festival गराउने</p> <p>कृनै एक दिनको पञ्चाङ्ग हेरी सुर्योदय, सुर्यास्त</p>	२०

	व्यावहारिक लेखन सीप	स्थानीय खाद्य परिकारहरूको बजार पहिचान गर्न पञ्चाङ्ग पात्रो हेरी तिथी मिति र घडिपला बताउन	निर्माण र बजारीकरण पञ्चाङ्ग पात्रो हेरी तिथी मिति, घडिपला	परिएका खाद्य पदार्थको मूल्य निर्धारण गरि food festival मा स्टल राख्ने पञ्चाङ्ग पात्रो हेरी तिथी मिति विद्यार्थीलाई अभ्यास गराउने	सहित तिथि बताउन लगाउने	
उद्यमशीलता	स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी सामग्री निर्माण स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू स्वरोजगार बजारीकरण	स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरि सामग्री निर्माण र प्रयोगका क्षेत्रहरू बताउन स्थानीय उद्योग तथा फर्महरूबाट हुने स्वरोजगारका क्षेत्र पहिचान गर्न स्थानीय उद्योग तथा फर्मबाट उत्पादित वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया बताउन बजारका क्षेत्रहरू पहिचान गर्न	परम्परामा आधारित सिपहरू (डोको बुन्ने, भकारी बुन्ने, काठका भाडा बनाउने, कृषि औजार तथा घरेलु हतियार) निर्माण गरिने तरिकाहरू स्थानीय उद्यम र आर्थिक क्रियाकलाप स्थानीय रुपमा कच्चा पदार्थको उपयोग गरि संचालित उद्योग तथा फर्महरू र त्यसबाट सिर्जना भएका स्वरोजगारका क्षेत्र स्थानीय उद्योग तथा फर्मबाट उत्पादित वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया बजारका क्षेत्रहरू पहिचान	स्थानीय कच्चापदार्थको प्रयोग गरि स्थानीय स्तरमा बनाउन सकिने सामग्रीहरू स्थानीय विज्ञलाई बोलाई विद्यार्थीलाई निर्माण गर्न लगाउने उत्पादित वस्तुको प्रयोग र व्यवसायिकरणको संभावनामा सम्बन्धी छलफल गराउने स्थानीय सीपमा आधारित उद्योग तथा फर्महरूको अवलोकन गराई विद्यार्थीलाई उद्योग तथा फर्मले सिर्जना गरेका रोजगारका क्षेत्रहरू पहिचान गर्न लगाउने उत्पादित सामग्रीको मूल्य निर्धारण प्रक्रियाका बारेमा उद्योगी तथा व्यवसायीहरू संग छलफल गराउने उत्पादित वस्तुका बजारीकरणका क्षेत्रहरू छलफल गराउने	स्थानीय सीप र सामग्रीमा आधारित कुनै ३ ओटा वस्तु निर्माण गर्न लगाउने । विद्यार्थीहरूलाई उद्योग तथा फर्महरूले मूल्य निर्धारण प्रक्रिया सम्बन्धी संवाद गराउने उत्पादित सामग्रीको बजार पहिचान गरि सामानहरू बजार पुऱ्याउन लगाउने	२०

<p>कृषि र पशुपालन</p>	<p>व्यवसायिक कृषि (फलफूल र तरकारी खेती)</p> <p>जडीबुटी खेती</p> <p>प्राज्ञारिक कृषि</p> <p>दुग्धजन्य र मासुजन्य व्यवसाय</p> <p>कृषि व्यवसायका चुनौतीहरू र सम्भावना</p> <p>बजारीकरण</p>	<p>भुगोल अनुसार उत्पादन हुने फलफूल र तरकारी उत्पादनका आधुनिक विधिहरू बताउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा उत्पादन गर्न सकिने बहुमूल्य जडीबुटीका प्रयोग बताउने</p> <p>प्राज्ञारिक कृषिको परिचय बताउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा पाल्न सकिने दुग्धजन्य र मासुजन्य पशुपंक्षीहरूबाट हुने आयआर्जन बताउने</p> <p>कृषि व्यवसायका चुनौतीहरू र सम्भावना बताउने</p> <p>उत्पादित वस्तुको बजार पहिचान गर्न</p>	<p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका तरकारी तथा फलफूल उत्पादनका आधुनिक विधिहरू</p> <p>स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने जडिबुटीहरूको प्रयोग</p> <p>प्राज्ञारिक कृषिको परिचय</p> <p>स्थानीय स्तरमा पालिएका दुग्धजन्य र मासुजन्य पशुपंक्षीहरूबाट हुने आर्थिक लाभ तथा स्वरोजगार</p> <p>कृषि व्यवसायका चुनौतीहरू र सम्भावना</p> <p>कृषि, जडिबुटी तथा पशुजन्य उत्पादनको मूल्य निर्धारणको सामान्य प्रक्रिया र बजारीकरण</p>	<p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने फलफूल र तरकारी उत्पादनका आधुनिक विधिको प्रयोग गरि उत्पादन गरिएका क्षेत्रको अवलोकन गराउने</p> <p>स्थानीय जडिबुटी विज्ञलाई आमन्त्रण गरि जडिबुटीहरूको विद्यार्थीलाई पहिचान र प्रयोग गर्ने तरिकाहरूको छलफल गराउने</p> <p>प्राज्ञारिक कृषि फर्महरूको अवलोकन गराउने</p> <p>स्थानीय स्तरमा पालिएका दुग्धजन्य र मासुजन्य पशुपंक्षीहरूको पालनबाट हुने आर्थिक लाभ तथा स्वरोजगारका क्षेत्र पहिचान गर्न स्थानीय फर्महरूको अवलोकन गराइ उत्पादित वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया र बजार सम्बन्धी छलफल गराउने</p> <p>कृषि व्यवसायका चुनौतीहरू र सम्भावनाहरूको छलफल गराउने</p>	<p>भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय फलफूल तथा तरकारी उत्पादनका आधुनिक तरिकाहरू बताउने लगाउने</p> <p>विद्यार्थीलाई आफ्नो सेरोफेरोमा भएका जडिबुटीको नाम र तिनको प्रयोग बताउने लगाउने</p> <p>प्राज्ञारिक कृषिका फाइदा बताउने लगाउने</p> <p>कृषि व्यवसायका चुनौतीहरू र सम्भावना बताउने लगाउने</p> <p>दुग्धजन्य र मासुजन्य पशुपंक्षीहरूबाट हुने मूल्यनिर्धारण तथा आयआर्जन सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने</p>	<p>२०</p>
<p>अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई</p>	<p>योग, प्राणायाम र ध्यानका चरणहरू</p> <p>सामाजिक व्यावहार, अधिकार र कर्तव्य</p>	<p>योग, प्राणायाम, ध्यानको अभ्यास गर्न ।</p> <p>सामाजिक व्यावहार,</p>	<p>योग, प्राणायाम, ध्यानको चरणहरूको अभ्यास</p> <p>सामाजिक व्यावहार,</p>	<p>योगको अभ्यास गराउने ।</p> <p>विज्ञद्वारा सञ्चालित योग तथा ध्यान शिविरमा</p>	<p>योग, ध्यान र प्राणायामको अभ्यास गराउने</p> <p>सामाजिक व्यावहार,</p>	<p>२०</p>

	<p>पानीका मुहान संरक्षण</p> <p>प्राथमिक उपचार</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन</p>	<p>अधिकार र कर्तव्य बताउन</p> <p>पानीका मुहान संरक्षणबाट हुने फाइदा बताउन</p> <p>प्राथमिक उपचारका सामान्य तरिका बताउन</p> <p>व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न</p>	<p>अधिकार र कर्तव्य</p> <p>पानीका मुहान संरक्षणका तरिकाहरु</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरु</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनले व्यक्तिगत सरसफाइमा पार्ने प्रभावहरु</p>	<p>बालबालिकाहरुलाई सहभागी गराउने</p> <p>सामाजिक व्यवहार, अधिकार र कर्तव्यहरु स्थानीय विज्ञ व्यक्तिलाई आमन्त्रण गरि छलफल गराउने</p> <p>स्थानीय कृषा, पानीका मुल, धाराहरुको अवलोकन गराई सरसफाई तथा संरक्षणका लागि छलफल गराउने</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरु छलफल गराउने</p> <p>विद्यालयको हातावरिपरि सरसफाई गर्न लगाउने, फोहोरमैला कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्टयाउन लगाउने, त्यसको व्यवस्थापन विद्यार्थीलाई गर्न लगाउने र सो बाट हुन सक्ने आम्दानीका संभावनाहरु छलफल गराउने</p>	<p>अधिकार र कर्तव्य विषयमा वक्तृत्वकला सञ्चालन गर्ने</p> <p>पानीका मुहान संरक्षणका विधि र फाइदा बताउन लगाउने</p> <p>सामान्य चोटपटक लाग्दा गरिने प्राथमिक उपचारको अभिनय प्रस्तुत गर्न लगाउने</p> <p>वातावरणीय तथा व्यक्तिगत सरसफाईमा वैयक्तिक प्रतिस्पर्धा गराउने</p>	
पर्यटन	<p>पर्यटन र विकासका रणनीतिहरु</p> <p>पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा स्थानीय योजना र कार्यक्रम</p> <p>पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार</p>	<p>पर्यटन र विकासका स्थानीय रणनीतिहरु बताउन</p> <p>पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा स्थानीय योजना र कार्यक्रम बताउन</p> <p>पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसारका तरिकाहरु बताउन</p>	<p>पर्यटन र विकासका रणनीतिहरु</p> <p>पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा स्थानीय योजना र कार्यक्रम</p> <p>पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसारका विधि</p>	<p>नगरपालिकाको योजना शाखाका प्रमुखबाट पर्यटन र विकासका रणनीतिहरु छलफल गराउने</p> <p>पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा वडा तथा नगरपालिकाबाट भएका स्थानीय योजना र कार्यक्रमहरु सम्बन्धित वडाको कर्मचारीलाई आमन्त्रण गरि छलफल गराउने</p>	<p>नगरपालिकाको पर्यटन र विकासका रणनीतिहरु समेटेर एउटा प्रतिवेदन तयार गर्न लगाउने</p> <p>पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा स्थानीय योजना र कार्यक्रमहरु सम्बन्धी अन्तरसम्वाद गर्ने</p> <p>पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसारका लागि एक ओटा</p>	१५

				विभिन्न माध्यम जस्तै विद्युतिय, छापा आदि माध्यमबाट गर्न सकिने विज्ञापनका बारेमा छलफल गर्ने	पोष्टर तयार पार्न लगाउने	
वातावरण र जैविक विविधता	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने वन्यजन्तु र तिनको संरक्षण स्थानीय क्षेत्रमा रहेको वनको परिचय तथा वनमा पाइने मसला, औषधीय गुणभएका वनस्पतिको आर्थिक सम्भाव्यता	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने वन्यजन्तु र तिनको संरक्षणका योजनाहरु बताउन स्थानीय वनमा पाइने मसलेदार र औषधीय गुणभएका वनस्पतीहरुबाट हुने आर्थिक लाभ बताउन	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने वन्यजन्तु र तिनको संरक्षणका योजनाहरु स्थानीय वनमा पाइने मसलेदार र औषधीय गुणभएका वनस्पतीहरुबाट हुने आर्थिक लाभ	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने वन्यजन्तु र तिनको संरक्षणका योजनाहरुको विषयमा वन तथा भूसंरक्षणका कर्मचारीहरु संग छलफल गराउने स्थानीय वनमा पाइने मसलेदार र औषधीय गुणभएका वनस्पतीहरुको उत्पादन चक्र र तिनको बजार सम्बन्धमा छलफल गराउने	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने वन्यजन्तु र तिनको संरक्षण सम्बन्धी जनचेतनाका लागि पोष्टर बनाउन लगाउने स्थानीय क्षेत्रमा रहेको वनमा पाइने मसला, औषधीय गुणभएका वनस्पतिको आर्थिक सम्भाव्यता सम्बन्धी अन्तरक्रिया गराउने	१५
स्थानीय खेल	स्थानीय मौलिक खेलहरुको खोजी र नियम सहित अभ्यास वर्तमानमा प्रचलित खेलहरुको नियम सहित अभ्यास	स्थानीय मौलिक खेलहरुको खोजी गरी अभ्यास गर्न वर्तमानमा प्रचलित खेलहरुको अभ्यास गर्न	स्थानीय मौलिक खेलहरुको नियम सहित अभ्यासका क्रियाकलापहरु वर्तमानमा प्रचलित खेलहरुको नियम सहित अभ्यास	स्थानीय मौलिक खेलहरु नियम सहित अभ्यास गराउने वर्तमान प्रचलित खेलहरु नियम सहित अभ्यास गराउने	स्थानीय मौलिक खेलहरुको खोजी गरि विद्यार्थी बिच प्रतिस्पर्धा गराउने वर्तमानमा प्रचलित खेलहरु प्रदर्शन गर्न लगाउने	२०
स्थानीय संघ संस्था	स्थानीय संघ संस्थाको स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रियाहरु	स्थानीय संघ संस्थाहरुको स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रियाहरु बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरुका स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रियाहरु	स्थानीय स्तरमा रहेका संघ संस्थाहरुको स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रियाहरु सम्बन्धित वडाका सचिव बोलाई विद्यार्थीलाई अन्तरक्रिया गराउने वडा तथा नगरपालिकाका स्थापना, दर्ता र नविकरण सम्बन्धी वडापत्र अध्ययन गर्न लगाई छलफल गराउने	बालक्लब दर्ता गर्नको लागि गर्नुपर्ने प्रक्रियाको प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने	१०

कक्षा ८						
क्षेत्र	विषयवस्तु	सिकाइ उपलब्धी	विषयवस्तुको विस्तृतीकरण	सिकाइ सहजीकरण क्रियाकलाप	मूल्याङ्कन प्रक्रिया	पाठ्य घण्टी
गल्याङ्ग नगरपालिका	गल्याङ्ग नगरपालिकाको गुरुयोजना गल्याङ्ग नगरपालिकाको वडापत्र	गल्याङ्ग नगरपालिकाको गुरुयोजना बताउन गल्याङ्ग नगरपालिकाको वडापत्र बताउन	गल्याङ्ग नगरपालिकाको गुरुयोजना गल्याङ्ग नगरपालिकाको वडापत्र	गल्याङ्ग नगरपालिकाको गुरुयोजनाको लागि नगरपालिकाको सम्बन्धित व्यक्तिलाई आमन्त्रण गरि अन्तरक्रिया गराउने गल्याङ्ग नगरपालिकाको वडापत्रको विषयमा नगरपालिकाको शिक्षा शाखाका कर्मचारी संग छलफल गराउने	गल्याङ्ग नगरपालिकाको नमुना गुरुयोजना तयार पार्न लगाउने गल्याङ्ग नगरपालिकाको नमुना वडापत्र तयार पार्न लगाउने	१५
स्थानीय सम्पदा	धार्मिक सम्पदा ऐतिहासिक सम्पदा भाषिक सम्पदा	स्थानीय क्षेत्रमा मानिने विविध धर्म र संस्कार बताउन स्थानीय क्षेत्रमा रहेका धार्मिक सम्पदा, स्थलको परिचय, महत्व र संरक्षणका अभ्यास बताउन गल्याङ्ग नगरपालिका भित्रका ऐतिहासिक र साँस्कृतिक सम्पदाहरूको पहिचान र थप खोजी गर्न	स्थानीय क्षेत्रमा मानिने विविध धर्म र संस्कार स्थानीय क्षेत्रमा रहेका धार्मिक सम्पदा, स्थलको परिचय, महत्व र संरक्षणका अभ्यास गल्याङ्ग नगरपालिका भित्रका ऐतिहासिक र साँस्कृतिक सम्पदाहरू	विद्यार्थीले गर्ने धार्मिक अभ्यासको सकारात्मक पक्षहरू बारे विज्ञ संग अन्तरक्रिया गर्ने स्थानीय क्षेत्रमा रहेका धार्मिक, ऐतिहासिक, साँस्कृतिक सम्पदा स्थलहरूको अवलोकन भ्रमण गराई धार्मिक, ऐतिहासिक महत्वको बारेमा स्थानीय प्रबुद्ध व्यक्तिसंग छलफल सञ्चालन गर्ने	स्थानीय धार्मिक, ऐतिहासिक, साँस्कृतिक सम्पदाको वर्तमान अवस्था र संरक्षणका आवश्यकताहरूलाई विद्यार्थीका नजरमा कस्तो योजना आवश्यक होला सो योजना तयार पार्न लगाउने ।	१५
स्थानीय परिकार,	खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरू	आफ्नो टोलछिमेकमा विभिन्न जातजातिले	स्थानीय अन्नबाट स्थानीय जातिगत आधारमा पर्व	विद्यार्थीहरूलाई जातिगत आधारमा पर्व विशेषमा	विद्यार्थीलाई जातिगत पोशाक सहित food	२०

<p>रीतिरिवाज र चालचलन</p>	<p>खाद्य परिकार बनाउने तरिकाहरू खाद्य परिकारको बजारीकरण व्यावहारिक लेखन सीप सुख दुःखमा हाम्रा परम्परागत अभ्यासहरू</p>	<p>आफ्नो पर्व अनुसार तयार पार्ने खाद्य परिकारमा पाइने पौष्टिक तत्वहरू बताउन स्थानीय खाद्य परिकारहरूको बजार पहिचान गर्न तमसुक, भरपाई र मुचुल्का तयार पार्न सुख दुःखमा हाम्रा परम्परागत अभ्यासहरू बताउन</p>	<p>विशेषमा बनाइने खाद्य परिकारका खाद्यपदार्थहरू स्थानीय खाद्य पदार्थ निर्माण र बजारीकरण तमसुक, भरपाई र मुचुल्काका ढाँचाहरू सुख दुःखमा हाम्रा परम्परागत अभ्यासहरू</p>	<p>बनाइने खाद्य परिकारहरूको तरिका सहित खाद्य परिकार बनाउन लगाउने र तयार पारेका खाद्य पदार्थको मूल्य निर्धारण गरि food festival मा स्टल राख्ने तमसुक, भरपाई र मुचुल्काका ढाँचाहरू अध्ययन गर्न लगाई छलफल गराउने सुखद अभ्यासहरू, दुःख तथा विपदका अभ्यासहरू सम्बन्धमा समुदायमा गरिने अभ्यास विषयमा छलफल गराउने</p>	<p>festival गराउने तमसुक, भरपाई र मुचुल्का तयार पार्न लगाउने सुख दुःखमा हाम्रा परम्परागत अभ्यासहरू सम्बन्धी टोलमा भएको एउटा क्रियाकलापको प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने</p>	
<p>उद्यमशीलता</p>	<p>स्थानीय कच्चा पदार्थको प्रयोग गरी सामग्री निर्माण स्थानीय उद्योगहरू तथा फर्महरू स्वरोजगार बजारीकरण</p>	<p>स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरि सामग्री निर्माण र प्रयोगका क्षेत्रहरू बताउन स्थानीय उद्योग तथा फर्महरूबाट हुने स्वरोजगारका क्षेत्र पहिचान गर्न स्थानीय उद्योग तथा फर्मबाट उत्पादित वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया बताउन बजारका क्षेत्रहरू पहिचान गर्न</p>	<p>परम्परामा आधारित सिपहरू (डोको बुन्ने, भकारी बुन्ने, काठका भाडा बनाउने, कृषि औजार तथा घरेलु हतियार) निर्माण गरिने तरिकाहरू स्थानीय उद्यम र आर्थिक क्रियाकलाप स्थानिय रुपमा कच्चा पदार्थको उपयोग गरि संचालित उद्योग तथा फर्महरू र त्यसबाट सिर्जना भएका स्वरोजगारका क्षेत्र स्थानीय उद्योग तथा फर्मबाट उत्पादित वस्तुको मूल्य निर्धारण प्रक्रिया</p>	<p>स्थानीय कच्चापदार्थको प्रयोग गरि स्थानीय स्तरमा बनाउन सकिने सामग्रीहरू स्थानीय विज्ञलाई बोलाई विद्यार्थीलाई निर्माण गर्न लगाउने उत्पादित वस्तुको प्रयोग र व्यवसायिकरणको संभावनामा सम्बन्धी छलफल गराउने स्थानीय सीपमा आधारित उद्योग तथा फर्महरूको अवलोकन गराई विद्यार्थीलाई उद्योग तथा फर्मले सिर्जना गरेका रोजगारका क्षेत्रहरू पहिचान गर्न लगाउने</p>	<p>स्थानीय सीप र सामग्रीमा आधारित कुनै ५ ओटा वस्तु निर्माण गर्न लगाउने । विद्यार्थीहरूलाई उद्योग तथा फर्महरूले मूल्य निर्धारण प्रक्रियाका लागि बजार अनुगमन गरि प्रतिवेदन तयार गर्न लगाउने उत्पादित सामग्रीको बजार पहिचान गरि सामानहरू बजार पुऱ्याउन लगाउने</p>	<p>२०</p>

			बजारका क्षेत्रहरु पहिचान	उत्पादित सामग्रीको मूल्य निर्धारण प्रक्रियाका बारेमा उद्योगी तथा व्यवसायीहरु संग छलफल गराउने उत्पादित वस्तुका बजारीकरणका क्षेत्रहरु छलफल गराउने		
कृषि र पशुपालन	व्यवसायिक कृषि (फलफूल र तरकारी खेती) कृषिको महत्व र योगदान जडीबुटी खेती प्राज्ञारिक कृषिको महत्व, विधि, बजार कृषि आधुनिकीकरण बजारीकरण	भुगोल अनुसार उत्पादन हुने फलफूल र तरकारी उत्पादनका आधुनिक विधिहरु बताउन कृषिको महत्व र योगदान बताउन स्थानीय स्तरमा उत्पादन गर्न सकिने बहुमुल्य जडीबुटीको प्रयोग र बजारको अवस्था बताउन प्राज्ञारिक कृषिबाट उत्पादन भएका वस्तुहरुको महत्व र बजारको अवस्था बताउन कृषि आधुनिकीकरणका फाइदाहरु बताउन उत्पादित वस्तुको बजार पहिचान गर्न	भुगोल अनुसार उत्पादन हुने फलफूल र तरकारी उत्पादनका आधुनिक विधिहरु कृषिको महत्व र योगदान स्थानीय स्तरमा उत्पादन गर्न सकिने बहुमुल्य जडीबुटीको प्रयोग र बजारको अवस्था प्राज्ञारिक कृषिबाट उत्पादन भएका वस्तुहरुको महत्व र बजारको अवस्था कृषि आधुनिकीकरणका फाइदाहरु उत्पादित वस्तुको बजार पहिचान गर्न	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने फलफूल र तरकारी उत्पादनका आधुनिक विधिको प्रयोग गरि उत्पादन गरिएका क्षेत्रको अवलोकन गराउने तथा विद्यालयको हातामा फलफूल र तरकारी उत्पादनका अभ्यास गराउने नगरपालिकाको अर्थतन्त्रमा कृषिको महत्व र योगदान विषयमा छलफल गराउने स्थानीय जडिबुटी विज्ञलाई आमन्त्रण गरि जडिबुटिहरुको विद्यार्थीलाई पहिचान र प्रयोग गर्ने तरिकाहरु तथा बजारको अवस्था छलफल गराउने प्राज्ञारिक कृषि फर्महरुको अवलोकन गराउने र उत्पादित वस्तुको बजार मागको अवस्था बारे छलफल गराउने	भौगोलिक तथा मौसम अनुसारका स्थानीय फलफूल तथा तरकारी उत्पादनका आधुनिक तरिकाहरु बताउन लगाउने कृषिको महत्व र योगदान विषयमा वक्तृत्वकला गराउने विद्यार्थीलाई आफ्नो सेरोफेरोमा भएका जडिबुटिको प्रयोग र बजारको अवस्था हेरी आफ्नो समुदायमा प्रयोग गरिएको जडिबुटीको अवस्था समेटेी प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने प्राज्ञारिक कृषिका फाइदा र महत्व विषयमा वक्तृत्वकला गराउने कृषि आधुनिकीकरणका लागि नगरपालिकाले कार्यान्वयन गरेका	२०

				<p>कृषि आधुनिकीकरणका लागि नगरपालिकाले कार्यान्वयन गरेका योजनाहरू छलफल गराउने</p> <p>उत्पादित वस्तुको बजारको अवस्था हेरी तरकारी संकलन केन्द्र र दूरी सम्बन्धमा छलफल गराउने</p>	<p>योजनाहरू मध्ये तपाईंको समुदायमा भएको कार्यको प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न लगाउने</p> <p>विद्यार्थीको घरमा उत्पादन हुने कृषिजन्य वस्तुहरूको घरमै खपत वा बजार पठाउने के गरिन्छ विद्यार्थी बिच संवाद गराउने</p>	
<p>अनुशासन, स्वास्थ्य र सरसफाई</p>	<p>योग, प्राणायाम र ध्यानको दैनिक जीवनमा प्रयोग</p> <p>प्राकृतिक चिकित्सा</p> <p>प्राथमिक उपचार</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन</p>	<p>योग , प्राणायाम, ध्यानको अभ्यास गर्न ।</p> <p>प्राकृतिक चिकित्साको परिचय बताउन</p> <p>प्राथमिक उपचारका सामान्य तरिका बताउन</p> <p>व्यक्तिगत तथा वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न</p>	<p>योग, प्राणायाम, ध्यानको चरणहरूको अभ्यास</p> <p>प्राकृतिक चिकित्साको परिचय</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरू</p> <p>वातावरणीय सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनले व्यक्तिगत तथा सामुदायिक सरसफाइमा पार्ने प्रभावहरू तथा पानीका मुहान संरक्षण</p>	<p>योगको अभ्यास गराउने ।</p> <p>विज्ञद्वारा सञ्चालित योग तथा ध्यान शिविरमा बालबालिकाहरूलाई सहभागी गराउने</p> <p>प्राकृतिक चिकित्सक बोलाई प्राकृतिक चिकित्साको विषयमा छलफल गराउने</p> <p>सामान्य प्राथमिक उपचारका तरिकाहरू अभ्यास गराउने</p> <p>स्थानीय कृषि, पानीका मुल, धाराहरूको अवलोकन गराई सरसफाई तथा संरक्षणका लागि छलफल गराउने</p> <p>विद्यालयको हातावरिपरि सरसफाई गर्न लगाउने, फोहोरमैला कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्टयाउन लगाउने, त्यसको</p>	<p>योग, ध्यान र प्राणायामको अभ्यास गराउने</p> <p>प्राकृतिक चिकित्साको प्रयोग सम्बन्धमा संवाद गराउने</p> <p>प्राथमिक उपचारको अभ्यास सहितको नाटक प्रदर्शन गर्न लगाउने</p> <p>पानीका मुहान संरक्षणका विधि र फाइदा बताउन लगाउने</p> <p>वातावरणीय, सामुदायिक तथा व्यक्तिगत सरसफाईमा वैयक्तिक प्रतिस्पर्धा गराउने</p>	२०

				व्यवस्थापन विद्यार्थीलाई गर्न लगाउने र सो बाट हुन सक्ने आम्दानीका संभावनाहरू छलफल गराउने		
पर्यटन	पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र संवर्द्धन जलयात्रा , प्यारागलाइडिङ, पदयात्रा पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार	पर्यटन र विकास सम्बन्धी नगरपालिकाको रणनीतिहरू बताउनु जलयात्रा, प्यारागलाइडिङ, पदयात्राको नगरपालिका स्तरीय योजना र कार्यहरू बताउनु पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसारका तरिकाहरू बताउनु	पर्यटन र विकास सम्बन्धी नगरपालिकाको रणनीतिहरू जलयात्रा, प्यारागलाइडिङ, पदयात्राको नगरपालिका स्तरीय योजना र कार्यहरू पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसारका तरिकाहरू	नगरपालिकाको योजना शाखाका प्रमुखबाट पर्यटन र विकासका रणनीतिहरू छलफल गराउने पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा वडा तथा नगरपालिकाबाट भएका स्थानीय योजना र कार्यक्रमहरू सम्बन्धित वडाको कर्मचारीलाई आमन्त्रण गरि छलफल गराउने विभिन्न माध्यम जस्तै विद्युतिय, छापा आदि माध्यमबाट गर्न सकिने विज्ञापनका बारेमा छलफल गर्ने	नगरपालिकाको पर्यटन र विकासका रणनीतिहरू समेटेर एउटा प्रतिवेदन तयार गर्न लगाउने पर्यटन सम्पदा संरक्षणमा स्थानीय योजना र कार्यक्रमहरू सम्बन्धी नाटक प्रस्तुत गर्न लगाउने पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसारका रेडियो तथा टेलिभिजनमा प्रसारण गर्नका लागि स्क्रिप्ट तयार गर्न लगाउने	१५
वातावरण र जैविक विविधता	स्थानीय वनजङ्गलको जैविक विविधता वनजङ्गलबाट हुने आर्थिक तथा वातावरणीय फाइदाहरू वनजङ्गलको संरक्षणमा विद्यार्थीको भूमिका	स्थानीय वनजङ्गलको जैविक विविधता बताउनु वनजङ्गलबाट हुने आर्थिक तथा वातावरणीय फाइदाहरू बताउनु वनजङ्गलको संरक्षणमा विद्यार्थीको भूमिका बताउनु	स्थानीय वनजङ्गलको जैविक विविधता (जल, जङ्गल, जमिन, पशुपंक्षी) वनजङ्गलबाट हुने आर्थिक तथा वातावरणीय फाइदाहरू वनजङ्गलको संरक्षणमा विद्यार्थीको भूमिका	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने बन्जन्तु, वनस्पती र तिनको संरक्षणका योजनाहरूको विषयमा वन तथा भूसंरक्षणका कर्मचारीहरूसँग छलफल गराउने वनजङ्गलको अवलोकन गराई काठ, कुकाठ, औषधीजन्य, घाँस तथा स्याउलाजन्य, तरकारी तथा अचारजन्य, फलफूलजन्य वनस्पतीहरूको पहिचान र प्रयोग सम्बन्धमा विज्ञसँग छलफल गराउने	स्थानीय क्षेत्रमा पाइने बन्जन्तु, वनस्पति र तिनको संरक्षण सम्बन्धी जनचेतनाका लागि पोष्टर बनाउन लगाउने स्थानीय वनजङ्गलमा पाइने काठ, कुकाठ, औषधीजन्य, घाँस तथा स्याउलाजन्य, तरकारी तथा अचारजन्य, फलफूलजन्य वनस्पतीहरूको परिचय सहित प्रतिवेदन गराउन लगाउने ।	१५

स्थानीय खेल	स्थानीय मौलिक खेलहरूको खोजी र नियम सहित अभ्यास वर्तमानमा प्रचलित खेलहरूको नियम सहित अभ्यास खेलकुदको व्यावसायिक सम्भावना	स्थानीय मौलिक खेलहरूको खोजी गरी अभ्यास गर्न वर्तमानमा प्रचलित खेलहरूको अभ्यास गर्न खेल व्यावसायिकताको सम्भावना बारेमा बताउन	स्थानीय मौलिक खेलहरूको नियम सहित अभ्यासका क्रियाकलापहरू वर्तमानमा प्रचलित खेलहरूको नियम सहित अभ्यास खेल व्यावसायिकताको सम्भावना	स्थानीय मौलिक खेलहरू नियम सहित अभ्यास गराउने वर्तमान प्रचलित खेलहरू नियम सहित अभ्यास गराउने खेल व्यावसायिकताको बारेमा उदाहरण सहित अन्तक्रिया गराउने	स्थानीय मौलिक खेलहरूको खोजी गरि विद्यार्थी विच प्रतिस्पर्धा गराउने वर्तमानमा प्रचलित खेलहरू प्रदर्शन गर्न लगाउने खेल व्यावसायिकता भएका कुनै एक खेलाडिको जिवनी प्रस्तुत गर्न लगाउने ।	२०
स्थानीय संघ संस्था	स्थानीय संघ संस्थाको स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रिया तथा सेवाहरू	स्थानीय संघ संस्थाहरूको स्थापना, दर्ता, नविकरणका प्रक्रियाहरू र प्रदान गरिने सेवाहरू बताउन	स्थानीय संघ संस्थाहरूका स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रिया तथा सेवाहरू	स्थानीय स्तरमा रहेका संघ संस्थाहरूको स्थापना, दर्ता र नविकरणका प्रक्रियाहरू सम्बन्धित वडाका सचिव बोलाई विद्यार्थीलाई अन्तरक्रिया गराउने तथा संस्थाका प्रमुख बोलाई संस्थाद्वारा प्रदान गरिने सेवाहरू बताउन लगाउने वडा तथा नगरपालिकाका स्थापना, दर्ता र नविकरण सम्बन्धी बडापत्र अध्ययन गर्न लगाई छलफल गराउने	युवाक्लब दर्ता र नविकरण प्रक्रियाको बारेमा प्रतिवेदन तयार पार्न लगाउने स्थानीय स्तरमा स्थापना भएका संघसंस्थाहरूले प्रदान गर्ने सेवाहरू सम्बन्धमा संवाद तयार पार्न लगाउने	१०